

KURJER WILEŃSKI

Wileńsko - Nowogródzki, Grodzieński, Poleski i Wołyński

Cieężkie przesilenie w Komisji Wojskowej

Większość Komisji uchwala votum nieufności gen. Żeligowskiemu i obiera przewodniczącym posła Edwarda Ekerta — Wiceprzewodniczącymi Schaezel i sekr. Wojnar-Byczyński składają funkcje — Posłowie Sapieha, Duch, Morawski i Płonka zrzekają się członkostwa Komisji i opuszczają salę

Dnia 18 stycznia 1938 r. na posiedzeniu komisji wojskowej obecnych 23 posłów. Nieobecni: przewodniczący, poseł gen. Żeligowski Lucjan i poseł Celewicz Włodzimierz.

Posiedzenie komisji wojskowej otworzył o godz. 11 wiceprzewodniczący komisji wicemarszałek Schaezel Tadeusz. Odczytał porządek dzienny i powiadomił komisję, że jako pierwszy punkt porządku dziennego posta wił zgodnie z obowiązującym reguła minem Sejmu wniosek o votum nieufności dla przewodniczącego komisji, traktując wniosek o ustąpienie przewodniczącego, zgłoszony na poprzednim posiedzeniu komisji wojskowej przez posła de Thuna Tadeusza, jako wniosek, wyrażający votum nieufności dla przewodniczącego, a jako drugi punkt porządku dziennego ewentualny wybór przewodniczącego. Regulaminowo komisja nie może żądać ustąpienia przewodniczącego w inny sposób, jak tylko przez formalne uchwalenie mu votum nieufności.

Komisja zaproponowany przez wiceprzewodniczącego porządek dzienny przyjęła.

Pos. Duch Kazimierz, zabierając głos w sprawie formalnej, podniósł, że według art. 41 konstytucji przewodniczący komisji za swą działalność na terenie Sejmu, może odpowiadać tylko przed Sejmem. W konsekwencji postawił wniosek o zdjęcie punktu pierwszego z porządku dziennego.

Pos. Drozd - Gieryński Jan w odpowiedzi posłowi Duchowi stwierdził, że przewodniczącego komisji wybiera ją członkowie komisji i do nich należy stosunkowanie się do przewodniczącego. Sprzeciwiła się wnioskowi posła Ducha.

Pos. wicemarszałek Miedziński Bogusław wniosł o przerwanie dyskusji ponieważ porządek dzienny obecnego posiedzenia został poprzednio ustalony i przyjęty.

Wywiązała się wymiana zdań między pp. Miedzińskim i Duchem, którą przerwał przewodniczący. Wniosek o votum nieufności został poddany pod głosowanie i uzyskał większość głosów. Po ogłoszeniu wyniku głosowania wiceprzewodniczący Schaezel Tadeusz złożył funkcję członka prezydium. Również sekretarz poseł Wojnar - Byczyński, składając funkcję sekretarza, odczytał następujące

OŚWIADCZENIE:

„NIE PODZIELAM PEWNEJ CZĘŚCI POGLĄDÓW POSELA GEN. ŻELIGOWSKIEGO. WYRAŻONYCH NA PLENUM SEJMU W DN. 2 GRUDNIA 1937 R. NIE MOGĄC JEDNAK I ZNAĆ ZA JEDYNE WŁAŚCIWĄ FORMĘ REAKCJI, ZASTOSOWANĄ PRZEZ POSŁÓW CZŁONKÓW KOMISJI WOJSKOWEJ, GDYŻ W MOM. ROZUMIE, SUMIENIU I SERCU ZOLNIERSKIM NIE MOGĘ DOSZUKAĆ SIĘ BRAKU ZAUFANIA W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH OBRONY PAŃSTWA, DLA HISTORYCZNEJ POSTACI BYLEGO MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH. ZDOBYW CY WILNA, POSŁA NA SEJM R. P. LUCJANA ŻELIGOWSKIEGO. PROSZĘ ZATEM WYSOKĄ KOMISJĘ O PRZYJĘCIE MOJEJ REZYGNACJI Z OBOWIĄZKÓW SEKRETARZA KOMISJI WOJSKOWEJ“.

Wiceprzewodniczący przerwał posiedzenie komisji wojskowej i oświadczył, że udaje się do pana marszałka Sejmu, celem złożenia sprawozdania

z przebiegu obrad komisji. Po pewnym czasie zjawił się w zastępstwie marszałka Sejmu wicemarszałek Podoski Jan i wznowił posiedzenie komisji dla ukonstytuowania się nowego prezydium komisji. Wicemarszałek Podoski poddał pod głosowanie punkt drugi porządku dziennego, proponując zgłoszenie kandydatów na przewodniczącego komisji wojskowej. Poseł Kolbusz Franciszek zgłasza kandydaturę na przewodniczącego komisji wojskowej posła Edwarda Ekerta, a poseł Duch — posła gen. Żeligowskiego Lucjana. Wicemarszałek Podoski zarządził głosowanie kartkami. W wyniku głosowania poseł Ekert otrzymał 15 głosów, gen. Żeligowski 6 głosów. Wicemarszałek Podoski oznajmił wynik głosowania, uznając 2 głosy za nieważne i oświadczył, że na podstawie wyników głosowania przewodniczącym komisji wojskowej został wybrany poseł Ekert Edward, równocześnie oddając przewodnictwo w ręce posła Ekerta.

Nowoobрани przewodniczący, obejmując przewodnictwo, prosi o zgłoszenie kandydatur na wiceprzewodniczą

cego i sekretarza komisji. Poseł Kolbusz Franciszek proponuje na wiceprzewodniczącego posła Głowackiego Józefa, a na sekretarza — posła Jurkowskiego Eugeniusza. Powyższe kandydatury jednogłośnie zostały przyjęte. Innych kandydatur nie zgłaszano. Po dokonaniu wyborów zabrał głos poseł Sapieha Leon, składając oświadczenie i równocześnie rezygnację z członka komisji wojskowej. Przewodniczący oświadczył, że zgodnie z regulaminem przy votum nieufności nie ma rozprawy. Zabierali głos w tej samej sprawie posłowie: Duch Kazimierz, Morawski Józef i Płonka Józef. W tym wypadku przewodniczący zajmuje takie same stanowisko, jakie zajął w sprawie oświadczenia posła Sapiehy, komunikując równocześnie, że wymienieni mogą składać swoje mandaty na ręce marszałka Sejmu.

Przy 3 punkcie porządku dziennego wychodzą z sali posłowie Sapieha Duch, Schaezel, Morawski i Płonka.

W punkcie 3 obrad przydzielono referat rządowego projektu ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym posłowi Sarneckiemu Adolfowi.

Parlament rumuński rozwiązany Nowe wybory 2 marca b.r.

BUKARESZT (Pat). Agencja Radior komunikuje, że dekretem, który został ogłoszony dziś wieczorem, został rozwiązany parlament. Nowe wybory do izby deputowanych odbędą się 2 marca, a do senatu 4 marca. Parlament w nowym składzie zbierze się 10 marca.

Minister finansów Łotwy w Polsce

WARSZAWA (Pat). Wczoraj przy był do Warszawy łotewski minister finansów Ludwik Ekis, celem złoże-

nia rewizyty ministrowi przemysłu i handlu Romanowi, który bawił w ubiegłym roku w Rydze.

Wychodzącego z wagonu min. Ekisa powitał min. Roman, po czym nastąpiła wspólna prezentacja. P. Romanowa wręczyła p. Ekisowej wiązankę kwiatów.

Minister Ludwik Ekis złożył w godzinach przedpołudniowych wizyty ministrowi przemysłu i handlu Romanowi, wicepremierowi inż. Kwiatkowskiemu, ministrowi opieki społecznej Kościakowskiemu i wiceministrowi spraw zagranicznych Szembekowi, którzy następnie rewizytowali min. Ekisa w hotelu Bristol.

P. Premier u Prezydenta R. P.

WARSZAWA (Pat). Pan Prezydent R. P. przyjął w dniu dzisiejszym prezesa Rady Ministrów gen. Sławoja Składkowskiego.

Minister skarbu Łotwy Ekis.

Koniec Frontu Ludowego we Francji

Rząd bez udziału komunistów i socjalistów, Delbos pozostaje

PARYŻ (Pat). Agencja Havasa komunikuje: Na skutek uchwały socjalistów przyrzekających swe poparcie rządowi, Chautemps dokonał następującego podziału tek w nowym rządzie:

premier — Chautemps,
wicepremier — Daladier,
ministrowie stanu — Frossard i Bennet,

obrona narodowa — Daladier,
marynarka wojenna — William Bertrand,

lotnictwo — Guy la Chambre,
sprawy wewnętrzne — Sarraut,
sprawiedliwość — Campinchi,
finanse — Marehandeau,
sprawy zagraniczne — Delbos,
handel — Pierre Cot,
emerytury — Lassalle,
rolnictwo — Chapsal.

wychowanie narodowe — Jean Zay,
poczta — Gentin,
praca — Ramadier,
kolonie i zdrowie — Rucart,
roboty publiczne — Guille.

O g. 20,45 ustalono podsekretarzy stanu w gabinecie Chautemps. Podsekretarzem stanu w prezydium rady ministrów objął by Emil Laurens, w min. spraw zagranicznych Francois de Tesson, w min. spr. wewn. Raul Aubad, w min. finansów Max Hymans, w min. marynarki Delom Sorbe, w min. wychowania Leon Courson, podsekretarzem szkolnictwa technicznego Jules Julien, w min. robót publicz. Alexis Jaubert, w min. handlu Maxence Bible, w min. rolnictwa Andre Liautey, w min. kolo nil Gaston Monnerville, w min. pracy Gabriel Lafaye i podsekretarzem marynarki handlowej objął by mł. Paul Elbee.

We Francji stało się to, co przewidywaliśmy w artykułach wstępnych poświęconych kryzysowi rządowemu. Mianowicie: komuniści zostali wyeliminowani z kombinacji rządowych, i tym samym rozbił Frontu Ludowego, lecz wyraźnie przesunięty na prawo. Z koalicji rządowej zostali wyłączeni nie tylko komuniści, ale również i socjaliści. Mimo to zapewnienie ze strony socjalistów poparcia nowemu rządowi Chautemps'a, w sposób wyraźny świadczy, że nastąpiły rozdziewki do nieprzewidywanego również pomiędzy socjalistami a komunistami. Są one zupełnie zrozumiałe, gdyż w nowym rządzie Chautemps'a, znajduje się w charakterze ministra spraw zagranicznych Delbos, który na rozkaz Moskwy był ostatnio jak najbardziej zwalczany przez stalinowców francuskich. Ten fakt oznacza ni mniej ni więcej, jak przejście opinii francuskiej do porządku dziennego, nad szantażem stalinowskim.

Jest to pierwsza wielka porażka Moskwy podczas istnienia Frontu Ludowego we Francji, tym bardziej, że socjaliści francuscy nie poczynili żadnych zastrzeżeń w stosunku do Delbos'a.

Nie sądzimy jednak ażeby nowy rząd Chautemps'a potwał długo we Francji. Likwidując bowiem faktyczny Front Ludowy, tym samym zapoczątkował on głębszy kryzys polityczny systemu, jaki był wytworzony po ostatnich wyborach parlamentarnych z maja 1936 r. i dziś trudno przewidzieć czym ten kryzys może zakończyć się.

Chyba że Moskwa, obawiając się wypowiedzenia układu francusko-sowieckiego, pomimo poniesienia klęski zmusi francuskich stalinowców do zaprzestania demagogicznej opozycji w stosunku do nowego rządu Chautemps'a. Po ostatnich jednak atakach Zdanowa, męża zaufania Stalina na Francję, oraz jej politykę zagraniczną, trudno spodziewać się takiej ewentualności. Komuniści francuscy prawdopodobnie wstąpią teraz na drogę, strajków i temu podobnych awantur, mających na celu rozprzężenie życia społeczno-politycznego republiki francuskiej.

Burdy komunistów mogą tylko przyspieszyć konsolidację narodu francuskiego i spowodować wkrótce całkowite wyeliminowanie wpływów agentur moskiewskich z życia społecznego politycznego Francji.

alfa.

—oOo—

Interwencja Moskwy

PARYŻ (Pat). Jakkolwiek prasa paryska zamieściła oficjalne zaprzeczenie francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych w odpowiedzi na informacje „Petit Parisien" w sprawie mieszczenia się Sowietów do polityki wewnętrznej Francji, to jednak jak zwracają uwagę w kołach politycznych, zaprzeczenie to bynajmniej nie wyjaśnia. Zaprzecza ono tylko po głoskom jakoby dyplomacja sowiecka wywierała presję, celem rozszerzenia paktu francusko-sowieckiego.

Prasa paryska, jako szczególny przyczynek do metod sowieckiej polityki cytuje dziś przemówienie Zdanowa w sowieckiej „Radzie Najwyższej", który zarzuca rządowi francuskiemu „nie dopuszczał do tolerowania antysowieckich organizacji terrorystycznych na swym terytorium“.

Jak rozpada się Front Ludowy

PARYŻ (Pat). Kryzys „Frontu Ludowego", który doprowadził do postawienia komunistów poza nawiasem koalicji rządowej i do usunięcia socjalistów od udziału w rządzie stanowi drugi z kolei etap przesuwania się rządów we Francji w kierunku centrum. Pierwszym etapem tej ewolucji było obalenie rządu Bluma przez senatorem radykalnych w czerwcu 1937 r. Było to tym bardziej znamienne, albowiem francuskie koła polityczne holdowały po

dówczas poglądom, iż rząd był, nietykalny, ze względu na poparcie mas i że obalenie jego może doprowadzić do reakcji ze strony ulicy. Obecny rząd premiera Chautemps jest drugim etapem tej ewolucji i stanowić może stopniową eliminację koncepcji „Frontu Ludowego", która dominowała we francuskim życiu politycznym, począwszy od ostatnich wyborów. Otwiera to drogę do dalszych kombinacji parlamentarnych z udziałem centrum.

Stosunek socjalistów do rządu Chautempsa

PARYŻ (Pat). Opuszczając o godz. 18 gmach prezydium rady ministrów Marx Dormoy oświadczył dziennikarzom: przybyłem tu, by przynieść sen. Chautemps postanowienie grupy socjalistycznej izby deputowanych. Treść tekstu znajdują już panowie. Byłem serdecznie przyjęty — przyznaniem przebiegł dobre wiadomości.

Tekst uchwały socjalistycznej, o której wspomina Dormoy, przyjęty został 88 głosami, przeciw 24 przy 6 nieobecnych. Brzmiał on — grupa parlamentarna socjalistyczna ubolewa, że mimo wysiłków nie udało się stworzyć rządu Frontu Ludowego. Zgodnie jednak z postanowieniem Rady Narodowej Frontu Ludowego, które ściśle wyraża wolę kraju, że obowiązkiem jest podtrzymanie i poparcie większości Frontu Ludowego, wita przychylnie tworzenie rządu przez partię wchodzącą w skład frontu.

Ofensywa Franco pod Teruelem

SALAMANCA, (Pat). Ofensywa wojsk gen. Franco pod Teruelem rozpoczęła się po silnym przygotowaniu artyleryjskim na froncie o szerokości 10 km. Wojska rządowe stawiły jedynie krótki opór i rozcozęły, zwłaszcza na południowym odcinku frontu, odwrót.

Wojska gen. Franco zdobyły szturmem całą linię nieprzyjacielskich pozycji

pod Alto Decedas i Muleton. Wojska rządowe zostały wyparte z pozycji, które zajmowały od przeszło roku i cofają się dołną Alfambra. Oddziały rządowe, które próbowały zatrzymać napór powstańców, zostały zdziesiątkowane. Atakujący zdobyli wiele materiału wojennego.

Szczegóły walk

SARAGOSSA (Pat). O wczorajszej bitwie nadechdzą następujące szczegóły:

Bitwa wybuchła nagle około godz. 9 na froncie szerokości 16 km na północ od Teruelu. Wojska gen. Aranda zaatakowały przeciwnika jednocześnie na całej linii frontu. Linia ciągnie się wzdłuż łańcucha wzgórz, sąsiadujących z drogą, wiodącą z Teruelu do Saragossy. Dwa główne punkty oporu przeciwnika — wzgórze Celadas na północy i wzgórze Muleton na południu — zostały zajęte w pierwszej godzinie walki. Artyleria i lotnictwo uczestniczyły skutecznie w przygotowaniu ataku. 9 samolotów powstańczych w czasie przelotu nad pozycjami przeciwnika, zostało zaatakowanych przez przeważającą siłę. Po straceniu dwóch samolotów nieprzyjacielskich aparaty powstańcze wycofały się z walki. Wkrótce potem w nowym starciu po wzroście stracono dalsze 3 samoloty nieprzyjacielskie.

Oddziały powstańcze natręły na przeciwnika w 3 punktach, na północy, na południu i w centrum. Na dwóch ostatnich odcinkach toczą się zaciekle walki, natomiast na

północy opór przeciwnika zupełnie się załamał. Po zdobyciu wzgórze Celadas oddziały powstańcze spuściły się w dolinę, ścigając odступаłego bezładnie przeciwnika aż do wioski Alfamore, położonej na brzegu rzeki. Front nieprzyjacielski został przerwany na przestrzeni 10 km. Jedną z kolumn, działających w centrum, dokonała wówczas manewru oskrzydłującego w kierunku wzgórze Muleton, które zdobyła, nawiązując łączność z drugą kolumną, posuwającą się od południa. W ręce powstańców wpadło z górą 600 jeńców. Straty nieprzyjacielskie w zabitych i rannych przekraczają 2000 ludzi.

SALAMANCA (Pat). Donoszą z frontu pod Teruel, że samoloty powstańcze bombardowały dziesiątkami grupami wojsk rządowych koło Tertejada i Masuelo zmuszając je do rozproszenia.

Natarcie na froncie pod Teruelem jest dalej prowadzone. Na odcinku Alfambra (25 km na północ od Teruelu) cofają się wojska rządowe z dużymi stratami na lewy brzeg rzeki Alfambra. Przeludnienie wojsk rządowych na odcinku Muleton został odparty.

Gen. Aranda, który kieruje ofensywą wojsk powstańczych na Teruel, omawia na tyłach plany strategiczne z wyższym oficerem sztabu głównego gen. Franco.

Wilno pożegna gen. Skwarczyńskiego w piątek

Komitet pożegnania gen. Stanisława Skwarczyńskiego podaje do wiadomości, że pożegnanie „czarna kawa” odbędzie się w piątek 21 bm. w sali Kasyna Garnizonowego o godz. 17.30. Wstęp za zaproszeniami.

Depesza Wileńskich Kaniowczyków i Żeligowczyków do gen. Żeligowskiego

W dniu 16 bm. odbyło się Walne Zebranie członków Wileńskiego Okręgu Zw. Kaniowczyków i Żeligowczyków, na którym wybrano Zarząd w składzie: prezes Władysław Bądryński, wiceprezesi Stanisław Pilczewski i Leopold Broniewicz, sekretarz Mikołaj Kondratowicz, skarbnik Antoni Zloch, członkowie Zarządu — dr Maria Dębska, Sarnecki Tadeusz, Teofil Rozensztangiel, Władysław Wojciechow-

ski i Ciemnołowski. Walne zebranie uchwaliło wystąpić do Pana Generała Lucjana Żeligowskiego depeszą treści następującej — „Walne Zebranie członków Okręgu Wileńskiego Związku Kaniowczyków i Żeligowczyków zasyła Ci Panie Generale wyrazy żołnierskiego posłuszeństwa czci i oddania, oraz uznania za poczynania dla dobra Ojczyzny”.

Komunikat o zawieszeniu Białoruskiego Komitetu Narodowego

Starosta Grodzki w Wilnie decyduje z dnia 15 bm. zawiesić działalność Białoruskiego Komitetu Narodowego i wyznaczył na jego kuratora p. Michała Bielatkę.

Zawieszony Komitet założony został przez tych działaczy białoruskich, którzy po upadku krótko trwałej Republiki Białoruskiej proklamowanej dnia 25 marca 1918 r. w Mińsku, znaleźli schronienie w Polsce.

Cele i zadania Komitetu, określone w jego regulaminie, były sprzeczne z obowiązującym prawem i godziły w całość terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pokrywają się one z zamierzeniami organizacji komunistycznej. W dążeniu do zrealizowania Ich Komitet utrzymywał kontakt z wrogimi Polsce czynnikami zagranicznymi i korzystał z finansowej pomocy poza społecznymi źródłami zagranicznymi.

Podczas wykonywania decyzji o zawieszeniu organa Policji Państw. ujawniły w lokalach zrzeszonych w Białoruskim Komitecie Narodowym organizacji dowody jego działalności antypaństwowej.

Komuniści czekają na instrukcje z Moskwy

PARYŻ, (Pat). Zgromadzenie deputowanych komunistycznych miało charakter nieoficjalny. Zastanawiano się na nim jakiej zajmą stanowisko w czasie obrad delegacji lewicy parlamentarnej. Po zakończeniu obrad delegacji lewicy, szereg przedstawicieli komunistycznych oświadczyło, iż ubolewa, że utworzenie rządu, do którego byliby oni powołani nie doszło do skutku i że zamiary te nie miały poważniejszego charakteru, gdyż nie zdo-

łaly zdobyć poparcia wszystkich partii sformalizowanych we froncie ludowym. Ramette oświadczył: właśnie wrócił się z żądaniem do delegacji lewicy parlamentarnej, aby nie zajmowała jeszcze stanowiska wobec nowego gabinetu tak jak my to czynimy aż do czasu gdy rząd stanie przed parlamentem. Przywiązujemy bowiem — mówił Ramette — większą wagę do programu aniżeli do ludzi.

Nieunikniona fatalność nad frankiem

PARYŻ, (Pat). Możliwość wprowadzenia we Francji ograniczeń dewizowych z każdym dniem staje się coraz bardziej aktualna. Mimo, iż większość opinii kraju, jak i poglądy znacznej większości parlamentarnej, przeciwne są wszelkiej kontroli swobodnego obrotu pieniężnego z za-

granicą, to jednak trudna sytuacja finansowa i gospodarcza kraju w dniach obecnych przesilenia zdaje się wskazywać, że wprowadzenie regulacji dewizowej staje się fatalnością, której trudno będzie uniknąć.

B. P.

Albert Kabacznik

Inżynier
Długoletni Radca Izby Przem.-Handlowej w Wilnie
zmarł w dn. 16 stycznia 1938 r.
O bolesnej stracie powiadamia
Zarząd Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie

Komisja budżetowa Sejmu

Ministerstwo Spr. Zagranicznych

WARSZAWA, (Pat). Wczoraj sejmowa komisja budżetowa przystąpiła do rozpatrzenia preliminarza budżetowego ministerstwa spraw zagranicznych na rok 1938-39. Na wstępie podsekretarz stanu w MSZ Szembek wygłosił przemówienie w którym m. in. powiedział:

Wskutek głębokich zmian, jakie zaszły po wojnie, a zwłaszcza wskutek kryzysu światowego w międzynarodowych stosunkach gospodarczych, Polska stanęła wobec konieczności rozwiązania w określonych szczególnie trudnych szeregach problemów, wynikających z relatywnego przeludnienia kraju oraz potrzeby zapewnienia Polsce swobodnego dostępu do surowców zagranicznych.

Zamknięcie zaś tradycyjnych terenów emigracyjnych zmusiło nas do poszukiwania nowych dróg ujęcia dla emigracji z Polski. Problem ten prawdopodobnie służył ci na osrodku w miarę rozbudowy sił gospodarczych i uprzemysłowienia kraju. Na razie jednak stanowi on proces naturalny, który trwać będzie tak długo, aż rozbudowa gospodarcza kraju pozwoli stworzyć w granicach państwa potrzebną ilość nowych warsztatów pracy, zatrudniających przyrost ludności.

W obecnych warunkach zmuszeni jesteśmy do wzmocnienia wysiłków, badań, prac organizacyjnych — a tym samym przeznaczenia na ten cel pewnych kredytów, zarówno rzeczowych, jak i personalnych.

Z powyższych powodów kredyty w preliminarzu MSZ, z których finansowane są prace, związane z tymi problemami, uległy w stosunku do obecnego okresu budżetowego pewnemu zwiększeniu.

Preliminarz budżetowy w roku 1938-39 przewiduje w dochodach ogólną sumę 8.400.000 złotych, wydatki zaś ustalono w wysokości 38.863.000 złotych. Sumy powyższe w porównaniu z budżetem na bieżący okres wykazują następującą zmianę: dochody powiększone zostały o 1.500.000 zł, wydatki natomiast zwiększa się o 440.000 zł. Zestawiając zwykłe dochody ze zwykłą po stronie wydatków, widzimy, że w rezultacie budżet MSZ na przyszły okres obciąży skarb państwa o sumę 1.060.000 zł mniejszą, niżeli w okresie bieżącym.

Mówca zaznaczył następnie, że stosunek władz litewskich do ludności polskiej na Litwie należy zakwalifikować jako ulegalizowane bezprawie, skierowane wyłącznie przeciw Polakom, a nie przeciw innym mniejszościom narodowym na Litwie. Poza dotychczasowymi ustawami, szkodzącymi Polaków w przygotowaniu jest ustawa o bezpieczeństwie państwa oraz o litwinizacji nazwisk. Będą

one dalszym ciosem dla Polaków na Litwie. Rok bieżący zaczął się od nowej serii antypolskich zarządzeń rządu litewskiego, gdyż z dniem 1 stycznia rb. uległo zamknięciu i likwidacji 5 najpoważniejszych stowarzyszeń polskich na Litwie ze zwłazkiem nauczycieli szkół polskich na czele.

Szwintzm litewski

nie zatrzymał się nawet przed programem świątyni. Kilku dziesiąt tysięcy ludność polska stolicy Litwy nie ma obecnie możności modlenia się w języku ojczystym w żadnym z kościołów kowieńskich. Nawet pasterki polskie nie pozwolono w ub. miesiącu odprawić w żadnym kościele. Polacy w Litwie są żywiołem, postawionym dostojnie poza prawem przez rząd republiki litewskiej. Hart i siła ludności polskiej każą wierzyć, że mimo wszystkich prześladowań i ucisków wytrwa ona na zagrożonych odcinkach.

Delegacja oficerów niemieckich w Polsce

Reprodukujemy moment z uroczystego złożenia wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie przez przybyłą onegdaj z Berlina do Warszawy delegację oficerów armii niemieckiej.

Sukcesy Chińczyków pod Szanghajem

SZANGHAI, (Pat). Ze źródeł chińskich donoszą, iż 3.000 żołnierzy japońskich, wspieranych przez lotnictwo zaatakowało wczoraj rano liczącą 7.000 ludzi nieregularne oddziały chińskie, które zajęły niedawno Nan-Hui i Czuanza (około 30 km na wschód od Szanghaju, biorąc do nie-

MOBILIZACJA

Wszystkich, zdolnych do szampańskiej zabawy. Czwartek, 20 b. m. wieczorem w sw. pałacowych salach Rest. uracji „BRISTOL” odbędzie się

WIELKI DANCING PREMIOWY

Kosztowne nagrody, nadesłane przez paryski Institut de Beauté „RAVIS”.
Cenne kasety z niedoścignionej jakości kosmetykami.
Ubięciły Wilna: Adam Zyngier i Zygmunt Wajnberg z ich wspaniałą orkiestrą.
Wstęp bezpłatny. Ceny nie podwyższone.

Senat uchwalił kredyty dla rolnictwa

WARSZAWA (Pat). Wczoraj odbyło się plenarne posiedzenie Sejmu. Po załatwieniu formalności wstępnych, marszałek oświadczył, że na skutek prośby rządu zdejmuje z porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia punkt 13 — sprawozdanie komisji prawniczej o projekcie ustawy o zniesieniu instytucji sądów przysięgłych i sędziów pokoju. Przyjęto na-

stępnie szereg ustaw, a m. in. projekt ustawy o dodatkowym kredycie w 1937-38 r. dla gospodarstw rolnych.

W roku bieżącym szereg województw dotkniętych zostało klęską po suchy. Najwięcej dała się ona we znaki w województwach: białostockim, lubelskim, łódzkim, nowogródzkim, pomorskim, stanisławowskim, warszawskim i wileńskim. Koniecznym się stało natychmiastowe przyjęcie z pomocą poszkodowanym. Na ten cel zwiększono budżet ministerstwa rolnictwa i reform rolnych o 500 tysięcy zł. Zarządy udzielania kredytów poszkodowanym gospodarstwom ustalił minister rolnictwa i reform rolnych z pomocą właścicieli województw. Udzielane one będą w formie zasiłków bezzwrotnych, bądź pożyczek podlegających zwrotowi. Pokryte zostaną w tytulu pokrycia udziałów wojewódzkich związków samorządowych, powiatowych związków samorządowych, gmin, gromad i spółek wodnych w publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych, jeżeli należności powstały przed 1 kwietnia 1925 r. odpisana zostanie w ten sposób kwota 2.230.000 zł.

Niemiecka delegacja wojskowa w Polsce

WARSZAWA (Pat). Minister spraw wojskowych gen. Kasprzycki wydał w hotelu Europa repetycję przyjęcia na cześć niemieckiej delegacji wojskowej.

W czasie obiadu minister wygłosił przemówienie, w którym na wstępie powitał przedstawicieli armii niemieckiej, oświadczył, iż przyjazd ich jest nowym dowodem dobrych stosunków sąsiedzkich Polski i Niemiec.

Pobyt panów w Polsce — mówił min. Kasprzycki — daje nam miłą możliwość rewanżu za gościnne przyjęcie, którego doznała swego czasu nasza delegacja wojskowa, będąca w Niemczech pod przewodnictwem komendanta Wyższej Szkoły Wojennej gen. Kutrzeby.

W odpowiedzi na to przemówienie szef wojskowej delegacji niemieckiej gen. W. Liebman podziękował generałowi Kasprzyckiemu za serdeczne słowa powitania, przekazując jednocześnie podziękowanie marszałka Blomberga i gen. Fritsche za zaproszenie niemieckiej delegacji oficerskiej do zwiedzenia urządzeń armii polskiej.

Bekzadin rozstrzelany w Moskwie

BUDAPESZT, (Pat). Jak donosi „Pesti Naplo”, b. poseł sowiecki w Budapeszcie dr Bekzadin zawezwany niedawno do Moskwy, rozstrzelany tam został w ubiegły piątek.

Kronika telegraficzna

— Ogólna liczba ubezpieczonych we wszystkich ubezpieczalniach społecznych na terenie całego państwa wynosiła na 1 listopada 1937 r. 2.425.667 osób, zgłoszonych przez 455.913 zakłady pracy.

Na terenach poszczególnych województw liczba ubezpieczonych w tym czasie wynosiła w województwach centralnych 1.148.706 osób, w województwach południowych 526.822 osób, zachodnich 325.662, wschodnich 179.502 i na Górnym Śląsku 244.975.

— W Abisynii spokój. Agencja Stefani zaprzecza wszystkim pogłoskom, rozpowszechnianym w prasie angielskiej o rzekomych niepokojach w Abisynii, o tem, że krajowcy z bronią w ręku przeciwstawiają się rekrutowaniu na roboty drogowe i rolne, że przemysłowcy włoscy za czynną wycofywać swoje kapitały itd. Stefani zapewnia, że w Abisynii panuje już pełny spokój, a kolonia rozwija się tak pod względem handlowym jak i rolniczym.

— Sejmowa komisja rolna pod przewodnictwem p. wicemarszałka Kielaka rozpatrzyła na posiedzeniu rządowy projekt ustawy o ulgach w spłacie zaległości udziałów w publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych. Projekt przewiduje umorzenie należności skarbu państwa z tytułu pokrycia udziałów wojewódzkich związków samorządowych, powiatowych związków samorządowych, gmin, gromad i spółek wodnych w publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych, jeżeli należności powstały przed 1 kwietnia 1925 r. odpisana zostanie w ten sposób kwota 2.230.000 zł.

— Wybuchł wczoraj wielki pożar w fabryce wyrobów ceramicznych pod nazwą „Pomorskie Zakłady Ceramiczne” tow. akcyjne w Grudziądzu, jest to jedna z największych tego rodzaju placówek przemysłowych na Pomorzu. Fabryka spłonęła doszczętnie. 200 robotników i pracowników umysłowych straciło pracę. Straty w przybliżeniu wynoszą około dwóch milionów złotych. Obiekt fabryczny, jak i maszyny były ubezpieczone.

— Wysoki komisarz amerykański na Filipinach, odpłynął na okręcie admirałskim „Augusta” w kierunku Szanghaju, gdzie omówi sytuację na Dalekim Wschodzie z dowódcą floty amerykańskiej w Azji, admirałem Yarnellem. Konferencja z admirałem Yarnellem, której głównym tematem będzie położenie strategiczne Filipin, ma o tyle doniosłe znaczenie, że Mac Huff wyjeżdża w końcu miesiąca do Waszyngtonu, gdzie wnioski swe zakomunikuje prezydentowi Rooseveltowi.

Program nowogródzkiego O. Z. N.

Zostaliśmy niedawno zelektryzowani wiadomością o całkowitym sukcesie wyborczym w Nowogródku, podczas wyborów do rady miejskiej, listy zmontowane przez tamtejszy Obóz Zjednoczenia Narodowego.

Skąd OZN nowogródzki czerpie tak wielką siłę atrakcyjną?

Odpowiedź na to pytanie da przegląd skodyfikowanych przez władze Okręgu Nowogródzkiego uchwał powiatowych na zjazdach powiatowych. Uchwały te stanowią praktyczne i dostosowane do terenu rozwinięte deklaracje lutowej zamieszczamy w całość. RED.

Zjazdy odbyły się w:

1. Szczuczynie dnia 26. IX. 1937 r.
2. Nieświeżu dnia 10. X. 1937 r.
3. Lidzie dnia 17. X. 1937 r.
4. Nowogródka dnia 24. X. 1937 r.
5. Baranowiczach dnia 31. X. 1937 r.
6. Słonimie dnia 31. X. 1937 r.
7. Wołożynie dnia 14. XI. 1937 r.
8. Stolpcach dnia 19. XII. 1937 r.

I. Na wszystkich zjazdach powiatowych Obozu Zjednoczenia Narodowego przedstawiciele wsi stwierdzili jednoznacznie, że wsiem nasza jako najliczniejszy element w Państwie dorosła do tego, by mieć prawo głosu na równi z innymi elementami i by mogła sama stanowić o sobie.

Wysuwając jako naczelny postulat wiary we własne siły w myśl których będą dążyć po wykniętej drodze do potęgi Wielkiego Narodu i Państwa, stojąc na straży idei zawartych w deklaracji lutowej.

Wszelkie przejawy wyrotowe godzące w naszą całość i nasz byt, jako Wielkiego Narodu zespolonego z Kościołem, będziemy walczyć bezapelacyjnie do czego też wzywamy całe społeczeństwo.

II. Zjazdy stwierdzają, że podstawą przyszłości Narodu i Państwa, jest świadoma wsi oświatowa młodzież, która siła i siła musi być otoczona jak największą opieką i winna być przez starszych wprowadzana w orbitę starań i prac nad umocnieniem i wielkością Ojczyzny.

Młodzież powinna być wychowywana w duchu narodowym, wielkiej miłości Ojczyzny, z wszecziopólnymi hasłami solidaryzmu społecznego, opartego na etyce chrześcijańskiej. Opieka ta musi się rozpocząć od szkół powszechnych, które już w zaraniu będą krzewiły wniosły idee i zaprawiały do obywatelskich obywatelskich.

Wobec stale wzrastającego przeludnienia wsi, zjazdy domagają się umożliwienia kształcenia zawodowego w rzemiośle, handlu i innych zawodach, jaknajwiększym udziałem młodzieży wiejskiej, która z braku ziemi nie może zostać na gospodarce rolnej.

III. Zjazdy stwierdzają kategorię, że wszelkie przejawy i próby szerszenia rządu i podważania spistości najmniejszej komórki życia zbiorowego jaką jest rodzina, będą bezapelacyjnie zwalczane tak samo jak wszelkie próby szerszenia idei komunistycznych ze Wschodu.

Cicho sza!

Znany pisarz umoczył stałówek w kalendarzu i napisał:

— Książka, która przed wami leży odznacza się tą niezwykłą prostotą, a jednocześnie wdziękiem, jaki ma kwiat bzu, czy pomarańcza na zielonym liściu. Autor — młody debiutant, który wkrocza właśnie na twardą drogę turnieju literackiego, by walczyć o liść wawrzynu — ma to młodzieńcze spojrzenie na świat, ten bezkompromisowy stosunek do ludzi i rzeczy, który cechuje ludzi patrzących na świat oczami niemowlęcia. Należy też mieć nadzieję, że wzrok ten nie zamęci się i w przyszłości. Obyśmy mieli to prawdziwe świeże podejście dziecka. Ale nie atęty! Pania rei, wszystko płynie — mówił mędrzec starożytny. Ludzie się zmieniają! Tym wdzięczniej wygląda ten pierwszy pączek, z którego kiedyś może rozwinie się kwiat wspaniały. „Z żywymi trzeba naprzód iść” ale też „młodości, ty nad poziomy wylatuj”. To też z prawdziwym spokojem oddaje tę książkę w ręce inteligentnego czytelnika. Literatura upada, kultura upada, idą nowe czasy — niechże ta książka będzie swego rodzaju dokumentem. Czytajcie ją i ucicie się.

Znany pisarz odłożył pióro, wstał, przeszedł do drugiego pokoju i powiedział do swojej małżonki:

— No, kochanie, napisałem przedmowę do tego stęku idiotyzmów, który przyniósł mi dziś ten młody dureń.

„Kurier Baltycki” wsadził taką szuflkę tej pocieźliwej Lidze Narodów:

O głębokim wpływie pacyfistycznym ostatniej decyzji Szwajcarskiej Rady Związkowej. Szwajcaria zdecydowała mianować ambasadora wojskowych w Rzymie, Berlinie i Paryżu.

Zdaje się, że ostatnim pozytywnym skutkiem Ligi Narodów będzie uzbrojenie Szwajcarii. W ten sposób militaryzacja się nawet najbardziej pacyfistyczny kraj.

— Czy potrafisz powiedzieć dobry dowcip w dwu słowach?

— Liga Narodów!

IV. Z bolączek terenowych na pierwszy plan wysuwają się zagadnienia samorządowe i tu zjazdy domagają się:

1. **Uzdrowienia obecnie panujących stosunków w samorządach gminnych i powiatowych**, przez zmianę dotychczasowego systemu, przez nienarzucanie budżetów i obsad personalnych, oraz stopniowe rozluźnianie stosunku między administracją i samorządem, łącznie ze zmianą dotychczasowego ustawodawstwa i wydatnego zmniejszenia ingerencji władz administracyjnych w życie samorządów, a pozostawieniem władz administracyjnych nadzoru i kontroli.

2. **Odciążenia samorządu od tak zwanych prac zleconych** z odniesieniem ich do odpowiednich resortów Ministerstw, a tym samym zmniejszenie ciężarów na samorządach, łącznie z odciążeniem samorządów gminnych od pokrywania dodatków mieszkaniowych dla nauczycielstwa.

3. **Zmiany przepisów w sprawie leczenia** na koszt gminy bezrobotnych i umysłowo chorych, z przeniesieniem tych ciężarów na odpowiedni resort Ministerstwa Opieki Społecznej.

4. **Rozbudowy samorządu gospodarczego** przez powołanie Izby Rolniczych z terenem, powołanie do pracy gromad z określeniem zakresu ich działalności dochodzącej do bliższego kontaktu i ścisłego współdziałania organów wykonawczych samorządu wiejskiego z ogółem obywateli.

V. Wszystkie zjazdy stwierdzają, że dla wsi nie są obce zagadnienia miast i miasteczek, odwrotnie wieśniacy widzą w nich dużą możliwość odplywu ludności z przeludnionej wsi. Domagają się planowej rozbudowy miast i miasteczek, by te mogły przyjąć i pomieścić znaczną ilość ludności wiejskiej, dając jej możliwość stworzenia niezależnych warsztatów gospodarczych. Miasta nasze przy dopływie ludności wiejskiej zwiną swe dotychczasowe oblicze ludnościowe i urbanistyczne.

Należy dążyć do unarodowienia rzemiosła, handlu i przemysłu, wymagając od swych członków i sympatyków przestrzegania zasady „swój do swego”. Jednocześnie domagać się będziemy od całego społeczeństwa i czynników rządzących otoczenia specjalną opieką powstającego handlu i przemysłu chrześcijańskiego, przez udzielenie taniego kredytu i okazanie wszelkiej pomocy w trudnej walce konkurencyjnej.

W szczególności należy dostarczyć lokali pod warsztaty chrześcijańskiego handlu, zorganizować przynajmniej po jednej hurtowni w każdym mieście powiatowym dla zaopatrzenia sklepów i sklepików chrześcijańskich oraz wydatnie poprzeć akcję straganiarstwa.

Jednocześnie zjazdy domagają się poddania rewizji wydanych koncesyj monopolowych i cofnięcia ich z rąk żydowskich, oraz wydania i przestrzegania przepisów zabraniających Żydom handlarzom wędrownym, uprawianiu handlu po wsiach w niedziele i święta.

VI. Doceniając znaczenie spółdzielczości zjazdy stwierdzają, że spółdzielczość nie może i nie powinna być jedną i jedyną formą handlu. Podstawą działalności gospodarczej jest gospodarka indywidualna, dająca największą możliwość rozwoju wrodzonym zdolnościom i energii poszczególnych jednostek. Przynajmniej akcja spółdzielcza będzie miała znaczenie tam, gdzie już nie wystarczą zasoby jednostki, gdzie jest niezbędne zorganizowanie większych środków, większych kapitałów dla wykonania większych przedsięwzięć, mających służyć trwale danym gospodarstwom (warsztatom) indywidualnym.

VII. Zagadnienia oświaty mają dziś prawie że najszersze zrozumienie na wsi. Wieś dopomina się i domaga szkół i to szkół powstających wyżej zorganizowanych. Obecnie dzieci wiejskie są pokrzywdzone w stosunku do dzieci z miast bo na przeście tego samego programu muszą tracić dwa razy więcej czasu, a i poziom szkół wiejskich jest znacznie niższy od szkół miejskich, co utrudnia dalsze kształcenie w szkołach średnich.

Wieś domaga się wprowadzenia nauk rolniczych do programu nauczania w wiejskich szkołach powszechnych, gdyż obecny program tych potrzeb nie uwzględnia.

Przedstawiciele wsi domagają się nie tylko szkół powszechnych lecz także szkół i kursów zawodowych, których ukończenie zapewniłoby egzystencję młodzieży nie mogącej osiągnąć na roli. W tym celu należy przeprowadzić decentralizację szkół zawodowych aby przynajmniej w każdym mieście powiatowym była jedna szkoła zawodowa, oraz uruchomić cały szereg kursów kształcących zawodowo.

VIII. Rozumiejąc i doceniając znaczenie komasacji, przedstawiciele wsi domagają się możliwie jak największego nasilenia akcji scaleniowej, podkreślając konieczność obniżenia jej kosztów, obciążających rolnika.

W związku z komasacją należy dążyć do stworzenia gospodarstw samowystarczalnych, możliwie upełnowartościowanych z zapasu ziemi przewidzianego ustawą o reformie rolnej, z tym, że w pierwszym rzędzie obowiązkowej parcelacji ulec powinny obiekty opuszczone, że gospodarowane i te, które pozostają w rękach żydowskich we władaniu lub dzierżawie.

Przedstawiciele wsi stoją na stanowisku że reforma rolna winna być przeprowadzona jednakże nie reforma dla reformy, a dla pozytywnych skutków podniesienia rolnictwa i nie proletaryzowania mas wiejskich. Przeprowadzona racjonalnie i zakończona reforma rolna usunie domagając i walki klasowej w wsi, umożliwiałą pozytywną pracę.

W związku z zagadnieniami komasacji, wieś wysuwa następujące żądania:

- a) w projektach scaleniowych winno być uwzględnione planowe rozmieszczenie zabudowań nowopowstających osiedli;
- b) kredyty na przebudowę gospodarstw

(Dokończenie na str. 4-ej)

NA WIDOWNI

CZY PROF. KULCZYŃSKI ZOSTANIE PONOWNIE REKTOREM UNIwersYTETU WE LWOWIE?

Na uniwersytecie lwowskim odbyły się wybory delegatów rad wydziałowych, którzy dokonają wyboru nowego rektora. Wśród sfer uniwersyteckich panuje przekonanie, iż w wyborach wysunięta zostanie ponownie kandydatura dotychczasowego rektora prof. Kulczyńskiego. Na uniwersytecie panuje spokój, tylko na drugim roku Prawa w sali wykładowej prof. Nowotnego doszło do drobnych incydentów w związku z tym, że studenci żydowscy nie zajęli miejsc dla nich i sielhall wykładu stojąc.

DOBOSZYŃSKI PRZEWIEZIONY DO LWOWA.

W nocy z piątku na sobotę pod silną eskortą policyjną został przewieziony z więzienia św. Michała w Krakowie na dworzec kolejowy inż. Adam Doboszyński. Z karetki więziennej przeprowadzono przywódcę nacjonalistę na Myślenice od strony dworca zachodniego na peron i umieszczono w osobnym przedziale 3 łasy poclagu osobowego, reżysującego do Lwowa. Przewiezienie inż. Doboszyńskiego pozostaje w związku z rozpoczętym się w dniu 4 lutego we Lwowie jego procesem przed sądem przysięgłych.

SKARGA KASACYJNA TOWARZYSZY DOBOSZYŃSKIEGO.

Do Sądu Najwyższego w Warszawie wpłynęła w dniu 7 stycznia r. skarga kasacyjna skazanych towarzyszy inż. Doboszyńskiego za napad na Myślenice.

O ZWOLNIENIE DZIAŁACZY STR. LUDOWEGO.

Do wojewody tarnopolskiego Mallekiego zgłosiła się delegacja ludowców z kilku powiatów woj. tarnopolskiego, przedkładając prośbę z kilku tysiącami podpisów w sprawie zwolnienia z więzienia prezesa Gruski, dra Tablisa, dra Jedlińskiego oraz innych działaczy, pozostających w więzieniach.

PLK. MAĆKOWSKI NIE TWORZY DEMOKRATYCZNEGO ZWIĄZKU LEGIONISTÓW.

W związku z notatkami, jakie pojawiły się w prasie, jakoby jednym z twórców Demokratycznego Związku Legionistów miał być b. starosta plk. Maćkowski, dowiaduje się Polska Agencja Agrarna, że wiadomość ta jest całkowicie nieprawdziwą. B. starosta Maćkowski żadnego udziału w tej akcji nie bierze.

MASÓWKI O. N. R. W ŁODZI I W POZNANIU.

Według informacji agencji „Kabel”, na początek lutego przygotowywane są w Łodzi i Poznaniu masowe zjazdy zwolenników byłego O. N. R-u grupy „Falangi”.

ORDYNACJA WYBORCZA DLA WIĘKSZYCH MIAST.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przygotowuje pospiesznie ordynację wyborczą dla większych miast. W najbliższych dniach przygotowany zostanie statut oras ordynacja wyborcza Warszawy. Jednocześnie Ministerstwo opracowuje statut ordynacji wyborczej dla Wilna, Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania i Lublina. Wszystkie te ustawy wyborcze będą już w najbliższych dniach uchwalone przez Radę Ministrów i wniesione do łaski marszałkowskiej.

KLUB DEMOKRATYCZNY WCHŁANIA LEWICĘ PATRIOTYCZNĄ.

Krąją pogłoski, że w związku z pertraktacjami pomiędzy Klubem Demokratycznym a Lewicą Patriotyczną, ta ostatnia rozłączy się i wejdzie w skład klubu Demokratycznego.

GEN. ROJA NA ZJEJZDZIE LUDOWCÓW W ŁOWICZU.

W zebraniu publicznym Stronnictwa Ludowego w Łowiczu w dniu 16 b.m., które zgromadziło dużą ilość uczestników w ilości 2000 referat o polityce chłopskiej oraz potrzebie silnej organizacji, wygłosił przybyły w Warszawie gen. Roja. W zjeździe wzięł udział również sekretarz naczelny S. L., J. Grudziński. Zjazd uchwalił słowa podziękowania dla gen. Żeligowskiego oraz dla ks. dra Lubelskiego.

„WINCENTY WITOS” SKONFISKOWANY.

Z nakazu władz administracyjnych zajęto nakład broszury p. t. „Wincenty Witos”, wydanej w Krakowie. Sad konfiskatę zatwierdził operując się na artykule 154 KK.

BÓJKA MIĘDZY LUDOWCAMI I NARODOWCAMI W OSSIE.

Podczas zebrania, zwołanego przez Str. Ludowe we wsi Ossa, pow. opoczyński, w której istnieje silna organizacja Stronnictwa Narodowego, doszło do starcia między członkami Stronnictwa Ludowego, a członkami Stronnictwa Narodowego. Prezes Str. Ludowego, Tomasiak i wiceprezes Wróbel, zostali dotkliwie pobici.

WIOSNA W ITALII 9. III — 17. III
 Pociąg popularny do Włoch
 WIEDŃ - FLORENCJA
 RZYM (NEAPOL) - WENECJA
zł. 198 Wagon-Lits/Cook
 WARSZAWA
 Wizy, przejazdy, utrzymanie, zwiedzanie
 Krak. Przedm. 42 i oddziały

O zamierzeniach teatru na Pohulance opowiada wicedyrektor Jan Budzyński

BIEŻĄCY SEZON POD ZNAKIEM POPRAWY.

Już raz miałem sposobność zastrzec się przeciwko formie wywiadu Pomiędzy jego łatwością. Być może jest to sprawa osobistego przeżycia, ale sam dźwięk słowa wywiadu nastraja niepokojąco. Być może jest to spór o wyrazy, ale wolę termin rozmowa. Albo relacja. Wiadomo: jeden zdaje relację, odpowiada za prawdziwość zawartych w niej informacji; rola drugiego streszcza się do notowania.

O zamierzeniach teatru na Pohulance mówi energicznie wicedyrektor p. Jan Budzyński:

Od początku sezonu warunki finansowe — w porównaniu do ubiegłego — poprawiły się. Aktorzy otrzymują gaże regularnie. Teatr spłacił kilka tysięcy złotych a conto długów. Długi są duże, gnębą. Mimo to całokształt gospodarki zmienił się na lepsze. Zmniejszono budżet, wprowadzono oszczędności. Frekwencja idzie stale w górę, a przez to samo i wpływy. W tym roku teatr szczególnie

„pokochali” wojsko, kolejarze, no i młodzież.

MŁODY ZESPOŁ NIE ROZCZAROWAŁ.

Na Pohulance pracuje wiele młodych sił. Eksperyment był ryzykowny. Niektórzy aktorzy odbywają w Wilnie swój stage sceniczny. Mogli zawieść. Młody zespół jednak nie rozczarował. Z ogniowej próby wyszedł więcej, niż obronną ręką. Z drugiej strony teatr jest dumny z tego, że właśnie w Wilnie wychowankowie Państwowego Instytutu Sztuki Teatralnej przechodzą swój chrzest sceniczny (pp. Bujnowna, Billing, Woźniak i Kozłowski).

SZTUKI, KTÓRE BĘDĄ GRANE W NAJBLIŻSZEJ PRZYSZŁOŚCI.

21 stycznia br. premiera komedii „Szklanka wody” — E. Scribe'a z gościnnym występem aktorki T. K. K. T. Jadwigi Zaklickiej. Z kolei: „Wiele hałasu o nic” — Szekspira w reżyserii Biłkowskiego z Krakowa, „Ga-

łazka rozmarynu” — Z. Nowakowskiego, „Wielka miłość — Molnara z udziałem Ireny Ejchlerówny z Warszawy, ewentualnie Zofii Jaroszewskiej z Krakowa, „Anna Karenina” — Tołstoja, „Gra miłości i śmierci” — Romain Rollanda, „Orestes” — Aj-schylosa w opracowaniu prof. Srebrnego, „Carewicz” i „Skiz” — Zapolskiej, „Wilki w nocy” — Rittnera, „Samolot” — Marynowskiego. W międzyczasie teatr wystawi jedną ze sztuk wileńskiego autora Tadeusza Łopalewskiego.

SOLSKI W WILNIE.

W bieżącym sezonie będziemy mieli szereg gościnnych występów z Warszawy. W pierwszym rzędzie przewidywany jest Ludwik Solski, dalej Celina Niedźwiedzka, Jadwiga Smorska, reżyser Zbigniew Ziemiński i inni.

PRZEDSTAWIENIA SZKOLNE I BAJKI DLA DZIECI.

Teatr szkolny rozwija się. Ma powodzenie. Idą sztuki, uzgodnione z Kuratorium. Grane są po południu o 16. Zwykle przy wypełnionej widowni. Dotąd teatr dał „Uczone białogłowy” i „Ucieka mi przepióreczka”.

Dzieci mają uciechę z bajek. „Dzieci pana majstra” były przyjęte z zadowoleniem przez rodziców i ich pociechy...

TEATR OBJAZDOWY.

Teatr Objazdowy jest największą bolączką dyrekcji. Został zorganizowany z inicjatywą dyr. Szpakiewicza. Jeździł przez 5 lat. Przyniósł 40 tys. deficytu, tak, że Pohulanka volens nolens musiała go zwinąć. Nie oznacza to jeszcze rezygnacji. Czynione są starania o subwencje i zniżki kolejowe. Dotychczas teatr objazdowy nie otrzymał stałych zapomóg. Miał tylko kilka doraźnych zasiłków w sumie około 2 tys. złotych. I zniżki kolejowe mniejsze od tych, które daje się... turystom. Nie dziw, że przy takim stanie rzeczy nie mógł być dalej prowadzony. Mimo wszystko dyrekcja nie wątpi, że tak zwane odnośne czynniki pozwolą wreszcie powrócić do teatru...

W końcu informacji p. Budzyńskiego jeszcze jedna wiadomość z teatru. Z ust dyr. Szpakiewicza. Podaje ją telegraficznym skrótem:

Irena Jasińska-Detkowska
 zaangażowana od dnia 1 lutego

Decyzja już zapadła. P. Irena Jasińska - Detkowska wraca z dniem 1 lutego b. r. na Pohulanę. Stop. Anatol Mikułko.

Japonia — ojczyznę przemysłu papierniczego

Ojczyznę papieru nie jest ani starożytny Egipt, ani Chiny, lecz Japonia, która obecnie przoduje całemu światu w produkcji papieru, zajmując jednocześnie w wykazie jego konsumentów kolejną piątą miejscę.

Jak wiele innych produktów, wyrabia nych przeważnie dla celów eksportowych, papier japoński rozchodzi się po całym świecie, przy czym bardzo wielu jego konsumentów wcale nie wie, z jakich materiałów jest on wyrabiany. Jednym z podstawowych składników papieru japońskiego jest włókno bambusowe, długość jego jest mniej więcej ta sama, co włókna sosnowe. Poddany szeregowi procesów chemicznych bambus stanowi doskonały materiał do dalszej obróbki, która następnie sprowadza się do przerobienia włókien na masę papierową, co można uzyskać przez dodanie odpowiednich alkaliów, rozpuszczających włókno.

Poza bambusem, który doskonale nadaje się do przerobienia na masę papierową, istnieje cały szereg roślin, posiadających odpowiednie składniki do przetworzenia na produkty papiernicze. Do tych należy również łodyga kukurydzy, włókno japońskiej topoli i sosny, tui i świerku. Żaden z produktów europejskich przetwórci papierniczych nie da się porównać z fabrykami japońskimi. Papier japoński zastępuje szyby okienne, gdyż import szkła do Japonii rozpoczął się na niecałe dwadzieścia lat przed wybuchem wojny japońsko-rosyjskiej, tzn. w pierwszych latach bieżącego stulecia, a już w okresie wojny światowej, od roku 1914. został całkowicie przerwany. Dopiero w ostatnich latach powstał rodzimy przemysł szklarski, który jednak wskutek małego poopytu nie rozwinął się na większą skalę. Szyby szklane są zastępowane w Japonii z całkowitym powodzeniem przez odpowiednie preparaty papieru, który, rozpięty na specjalnie w tym celu zbudowanym ramieniu otworu okiennego, posiada zdol-

ność równomiernego przepuszczania zupełnie czystego światła z zewnątrz. Masa papierowa służy również do wyrobu... sznurów, które posiadają wysokowartościowe własności, są bardzo trwałe i uodpornione na gnilne wpływy wilgoci. Pozłacane paski pewnego gatunku papieru służą jako ozdoby, podobnie jak u nas wyroby pasmanteryjne. Również brokady japońskie są wyrabiane z papieru i tej jego odmianie zawdzięczają połysk, stanowiący główną ich atrakcję. Wszystkie te odmiany papieru od dawna zjednały Japończykom opinię wybitnych znawców techniki papierniczej, która jeszcze w średniowieczu stała na bardzo wysokim poziomie.

Wraz z techniką papierniczą idzie w parze rozwój techniki graficznej, która, dzięki specjalnie spreparowanym środkom rysowniczym osiągnęła od dawna wysoki poziom. Japończycy piszą pędz-

kiem, a nie piórem, ponieważ papier ich wyrobu posiada zdolności szybszego wchłaniania tuszu, niż ma to miejsce przy użyciu pióra i zwykłego atramentu. Rysownicy japońscy używają nadzwyczaj cienkich arkuszy bardzo trwałego papieru, tak, że wszystkie szczegóły rysunku są zupełnie dobrze widzialne po drugiej stronie arkusza. Tę technikę wykorzystują również przy pewnych rodzajach sztuki graficznej, jak np. przy drzeworycie, suchej igle i metalorytach.

Tzw. papier pergaminowy, przełuszczony, jaki często widzimy w sklepach spożywczych, jest względnie tani i bardzo trwały. Z tego papieru wyrabia się w Japonii płaszcze nieprzemakalne, których trwałość gwarantowana jest na jeden rok, a cena obliczona tak, by każdy mógł sobie na taki płaszcz pozwolić. om.

Kapitał, handel, przemysł, i praca umysłowa w rękach Żydów w Rumunii

„Giornale d'Italia” zamieszcza dłuższą korespondencję z Bukaresztu, omawiającą kwestię żydowską w Rumunii. Na ogólną liczbę mieszkańców Rumunii około 18 milionów ilość Żydów waha się według różnych obliczeń między 800.000, a półtora miliona. Będąc mniejszością, Żydzi dominują jednak w szeregu istotnych dziedzin życia narodowego w kraju, w szczególności w przemyśle, handlu i w innych zawodach. Np. 65 procent ogólnej liczby 1015 spółek akcyjnych z kapitałem 3.700 milionów lei, kontrolowanych jest przez pieniądze i kierowników Żydów. Na 35 miliardów lei, ulokowanych w budownictwie Bukaresztu w latach od 1926 do 1936, 29 miliardów należy do Żydów. Na 258 tysięcy urzędników 173 tysiące jest Żydów, a tylko 39 tysięcy Rumunów. W Bukareszcie na 14.300 urzędników bankowych i handlowych, 11.200 jest Żydów a tylko 1964 Rumunów. Na ogólną liczbę 3475 adwokatów w Bukareszcie, Żydów przypada 1390. Wśród lekarzy, inżynierów i architektów w całym kraju stosunek Żydów przewyższa nawet 65 procent. Na górze bukaresztańskiej na 142 maklerów Żydów jest 139 i tylko 3 Rumunów. Nie tylko w stolicy, ale i w szeregu miast Bukowiny, Besarabii i Siedmiogrodu adwokaci, lekarze i inżynierowie Rumunów zmuszeni są zamykać swe biura, po-

nieważ klientela, w większości żydowska, zwraca się wyłącznie do Żydów. Poza tym wpływy żydowskie są również bardzo znaczne w prasie, w teatrze i filmie. „Giornale d'Italia” podkreśla wzrastające wciąż niezadowolenie przeciwko Żydom wśród chłopów, rzemieślników, inteligencji i polityków rumuńskich i w zakończeniu zaznacza, że polityka antyżydowska zapowiedziana i częściowo już stosowana przez premiera Goga nie jest improwizacją, lecz wynikiem głębokiego ruchu narodowego.

Interesujący pomysł telefonów włoskich

Ciekawą innowację wprowadzić ma z dniem 1 lutego zarząd telefonów we Włoszech. Mianowicie, na żądanie prowadzących rozmowę telefoniczną, treść danej rozmowy nagrywana będzie na płyty gramofonowe. Płyty te następnie doręczone będą obu abonentom zainteresowanym. W ten sposób utrwalona rozmowa telefoniczna nabierze wartości dokumentu pisanego, co w handlu odegrać może wielką rolę. Płyty tego rodzaju będą miały również moc dowodu sądowego. Początkowo składowane są, ze względu na ich nowość, w sferach przemysłowych i handlowych.

P. gen. Sosnkowska matką chrzestną „Orła” Uroczyste spuszczenie na wodę nowej polskiej łodzi podwodnej

HAGA. Koresp. wł. Dn. 15 bm. odbyło się we Vlissingen, w słocznich król. holenderskiej firmy „De Schelde” spuszczenie na wodę polskiej łodzi podwodnej im. Marsz. J. Piłsudskiego.

Uroczystość spuszczenia na wodę pierwszej łodzi podwodnej polskiej, wybudowanej w Holandii, zgromadziła we Vlissingen licznych przedstawicieli władz holenderskich rządu polskiego, sfer rządowych i gospodarczych polskich, dziennikarzy oraz tłumy publiczności. Matką chrzestną łodzi, która otrzymała miano „Orzeł” została p. generałowa Sosnkowska. Rząd polski reprezentował kontradmirał Swirski, Ligę Morską i Kol. gen. Kwaśniewski. Oddział marynarki holenderskich prezentował broń przy spuszczeniu łodzi, orkiestra holenderskiej marynarki wojennej odegrała polski i holenderski hymn. Na łódź wciągnięta została bandera polska. Przebieg uroczystości transmitowany był przez radio hol. na rozgłośnie polskie.

Łódź „Orzeł” wybudowana została z funduszy F. O. M. Ma ona pojemność 1100 ton, długość jej wynosi 70 mtr,

szerokość natomiast 6,70 mtr. Budowę łodzi rozpoczęto w Holandii w marcu 1936 roku. Po spuszczeniu na wodę rozpoczęło się wykończenie łodzi, co potrwa do końca mniej więcej bieżącego roku. Zostanie ona jeszcze uzbrojona w dwie armaty i aparaty torpedowe i po przeprowadzeniu odpowiednich prób, zostanie oddana polskim władzom marynarki wojennej i odpłynię pod banderą polską i pod dowództwem kapitana polskiego do Gdyni.

W słocznym w Rotterdamie znajduje się w budowie jeszcze jedna łódź podwodna polska „Sęp”.

Dn. 16.1 odbył się w salinach poselstwa R. P. w Hadze wielki rauf, który zgromadził przedstawicieli rządu holenderskiego, większość korpusu dyplomatycznego w Hadze, gości polskich przybyłych z Warszawy na uroczystości spuszczenia łodzi oraz licznych przedstawicieli kolonii polskiej w Holandii. Rauf uświetniony był koncertem znakomitego pianisty polskiego S. Niedzielskiego, który specjalnie w tym celu przyjechał z Paryża do Hagi.

„Arcybiskup” Kowalski będzie walczył o prymat wśród mariawitów

Wypuszczony przed tygodniem z więzienia rawickiego, bohater głośnej sprawy, były przywódca mariawitów, Jan Maria Kowalski, który odbył karę półtora roku więzienia za czyny łubieżne, podejmuje nową walkę o prymat wśród mariawitów. Jak słycać, Kowalski liczy na poparcie gmin mariawickich w woj. łódzkim i Zagłębiu Dąbrowskim.

Jak wiadomo, po ohydnych procesach Kowalskiego i po skazującym wyroku, wśród mariawitów powstał rozłam, przy-

czym „biskupi” Feldman i Przysięcki, złożyli Kowalskiego z prymatu i podzielił się wpływami. Kowalski zamknął się w klasztorze w Felicjanowie. Wkrótce po tym między Feldmanem i Przysięckim nastąpiły ostre tarcia, a zwolennicy przeciwnicy ich podzielił się na kilkanaście grup zaciekłe walczących o majątek i świętynię.

Obecnie Kowalski zamierza rozlatując się sektę sementowac.

Maruszczo wkrótce stanie przed sądem

Aresztowany w Białej bandyta Maruszczo przebywa obecnie w areszcie policyjnym w Bielsku, skąd będzie odstawiony do więzienia sądowego w Wadowicach. Po ukończeniu dochodzenia Maruszczo stanie przed sądem okręgowym w Katowicach, Krakowie lub w Wadowicach.

Jak wiadomo towarzysz Maruszczo Kazewiak, zmarł 2 bm. w szpitalu w Radomiu. Natomiast trzeci współnik bandyty, Sporzyński, ranny w czasie pościgu pod Wadowicami żyje i przebywa w więzieniu sądowo-śledczym.

Fałszywy „Maruszczo”

Policja w Tamowskich Górach aresztowała zuchwałego złodzieja, który występował ostatnio pod nazwiskiem słynnego bandyty Maruszczo.

Bandycę odebrano kilka rewolwerów ze znaczną ilością amunicji, parę granatów ręcznych, mundur wojskowy oraz kilkadziesiąt złotych, pochodzących z kradzieży.

Tylko Toledo!
100% nowotoci
Najcięższe ostroka świata

Program nowogródzkiego O. Z. N.

(Dokończenie ze str. 3-ef)

po komasacji powinny być znacznie zwiększone, przy jednoczesnym obniżeniu ich kosztów, oraz udostępnieniu, z pominięciem zbitych formalności, wszystkim uczestnikom scalenia;

e) w związku z ustawą o splatach rodzinnych, wieś żąda uregulowania przepisów związanych z wywoławaniem hipotek, przy jednoczesnym obniżeniu wygórowanych opłat hipotecznych;

d) celem uniknięcia proletaryzacji wsi — wieś domaga się wprowadzenia ustawy o niepodzielności gospodarstw i zapewnienia długoterminowych, tanich kredytów na spłaty rodzinne;

e) łącznie z przeprowadzoną akcją scaleniową należy udostępnić długoterminowy i tani kredyt również i na podniesienie kultury łąk i pastwisk przez przeprowadzenie melioracji i racjonalne zagospodarowanie łąk.

f) w związku z nadmierną ilością pracy w gospodarstwach w pierwszych latach po komasacji — obecny system wymierzania szarwarków melioracyjnych, zbytnio obciąża rolnika. Zatem wieś domaga się reformy dotychczasowych ustaw i przepisów o szarwarkach melioracyjnych.

IX. Zjazdy stwierdzają że sprawy budownictwa wiejskiego w szczególności po lo nasacji przedstawiają się źle. Budulec zdrowotny niewspółmiernie i odczuwa się brak nie tylko jego ale i drzewa opałowego. Wobec powyższego wieś uważa za konieczne udostępnienie nabywania budulec i opału z latwo państwowych. Z powodu drożyzny i braku drewnianego materiału budowlanego wieś żąda, by Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, Fundusz Pracy i inne powołane instytucje i samorządy, podjęły masową akcję upowszechnienia budownictwa ogólnolubowego, dostosowanego do możliwości finansowych i potrzeb wsi, przy jednoczesnym szkoleniu większej ilości majstrów budownictwa ogólnolubowego, którzy by zaspokoiłi potrzebowanie jakie jest na wsi po komasacji.

X. W celu podniesienia rolnictwa przedstawiciele wsi żądają:

a) przywrócenia pełnej odpłatności rolnictwa przez unormowanie rozpiętości cen produktów przemysłowych do rolnych;

b) zreformowania i scalenia wszystkich podatków, by każdy obywatel mógł spokojnie pracować na warsztacie wiedząc ile, kiedy i jakie ciężary ma ponieść. Dzisiejszy system podatkowy uniemożliwia nie tylko kalkulację, ale i wszelką pracę;

c) motoryzacji kraju i armii w oparciu na wytworach pracy ludu wiejskiego i pólach rolnych.

Zjazdy domagają się motoryzacji na spłytusie, na najtańszym środku napędowym, produkowanym z ziemniaków, stwierdzając, że to podniesie dobrobyt wsi przez kolosalne zwiększenie zatrudnienia ilości rąk robotniczych, da kulturę roli, umożliwi hodowlę, zwiększy wydajność ziemi, otworzy nowe do chody skarbowe przy jednoczesnym zwiększeniu obronności armii przez motoryzację dostosowaną do możliwości kraju rolniczego. Przy tym przedstawiciele wsi stwierdzają że dziwnym wydaje się nieuzumienie i popieranie obcych kapitałów w naszym przemyśle naftowym i benzynowym, który jest już na wyczerpaniu, wtedy kiedy ziemia nasza daje możliwość nieograniczonej produkcji materiału napędowego, jakim jest spirytus produkowany z ziemniaków.

d) zjazdy domagają się popierania produkcji wlny, lnu, konopi i w ogóle surowców dających się produkować w kraju. Dla parpcia tej produkcji winna być zamknięta granica wwozu i dana wszelka opieka samorządowa i państwowa, dążąca do samowystarczalności i oszczędności w prowadzeniu obcych artykułów.

e) upowszechnienia opieki agronomicznej, upominając się przynajmniej o jednego instruktora rolnego na każdą gminę, który był motorem życia gospodarczego na terenie gminy i przez to jakgdyby opiekował się wszystkimi rolnikami, a nie nielicznymi jednostkami jak to miało miejsce dotychczas.

XI. Dotychczasowy stosunek administracji do ludności wiejskiej nie zawsze i nie wszędzie był właściwy. To też przedstawiciele wsi na zjazdach podkreślają konieczność, z zaznaczeniem, że szerokie masy wiejskie zdają sobie dość dobre sprawę, że one są podstawą bytu Narodu i Państwa i nie zgodzą się na to, by je władze administracyjne

traktowały jako niepełnoprawnych obywateli. Jednocześnie proszą czynniki miarodajne, by zwróciły uwagę na dość częste wypadki niewłaściwego odnoszenia się poszczególnych pracowników administracji państwowej do ludności wiejskiej.

XII. Wieś żąda powołania do życia polubownych sądów gromadzkich i gminnych, które by raz położyły kres nieuczciwemu wyzyskowi pokątnych doradców i zapobiegły niejednokrotnie doszczętnej ruinacji gospodarstw. Jednocześnie podniosłaby się godność i opinia o naszych rolnikach w miastach, gdyż wszystkie drobne sprawy, które ją obciążają, byłyby załatwiane we własnym gronie na wsi.

XIII. Dla przyspieszenia procesów unarodowienia naszego życia gospodarczego, zjadzy wzywają do ułatwienia osiedlenia się z dziełnie zachodnich Polski poszczególnych jednostek wyposażonych finansowo i fachowo kupców, rzemieślników i przemysłowców Polaków na naszych terenach.

XIV. Zdrowotny stan wsi przedstawia się źle. Gruźlica dziesiątkuje niedożywioną wieś. Zjazdy domagają się lepszej organizacji opieki lekarskiej i sanitarnej. Żądają hy przynajmniej na każdy powiat był i samobchód sanitarny z aparatem Roentgena do rozpoznawania gruźlicy. Jednocześnie zjazdy domagają się zmiany dotychczasowej ustawy o aptekach, któreby uprawniał wszelkie instytucje i związki samorządowe i społeczne, które opiekują się i pracują nad podniesieniem zdrowotnym społeczeństwa, do otwarcenia swych aptek.

XV. Zjazdy stwierdzają konieczność częściowego odcięcia samorządów od wydatków ponoszonych na konserwację państwowych dróg bitych, by cały wysiłek samorządów skierować na rozbudowę dróg samorządowych.

Jednocześnie zjazdy domagają się dolożenia starań, by możliwie najprędzej została rozpoczęta budowa kolei na linii Kamięń-Koszyński — Stonim — Nowojolnia — Nowogródek — Mołodeczno, której budowa ożywi życie gospodarcze tych ziem.

(—) JAN TRZECIAK
Tymczasowy Przewodniczący Okręgu Organizacji Wiejskiej Woj. Nowogródzkiego

Wisła ruszyła

Mieszkańcy Sandomierza i okolicy zo stali zbudzeni hukiem pękających na Wiśle lodów.

Lody na Wiśle w woj. kieleckim częściowo ruszyły. Między ujściem Sanu a Winiarami, w pow. sandomierskim utworzył się groźny zator, długości ok. 6 km. Ze

względem na groźące niebezpieczeństwo wylewu, zawezwano oddziały wojskowe, które natychmiast przystąpiły do rozsadzania zatoru. Akcją obrony wałów i zabezpieczenia miejscowości przed ewentualną powodzią zorganizowały miejscowe władze.

MODA Karnawał i moda

W Paryżu karnawał wymaga efektownych i strojnych tualet. Najczęściej spotyka się w tym roku lamy. Robert Piguet zaprezentował się w tym sezonie czerwono - złoto suknią z perskiej lamy o obnażonych ramionach, rękach oraz plecach. Stanik udrapowany był w ten sposób, że wyglądał raczej jak szcokli pas. Draperie, idące w poprzek, za ledwie zakrywały piersi i obcisłały stan. Cały stanik trzymał się tylko dzięki szarfie, która przyszyła była do stanika i otaczała szyję na wzór kąpielowych chusteczek „Ba in de soleil”. Spódnica przy tej efektownej tualecie była szeroka, rozpostarta u dołu i bardzo obcisła w biodrach. Inna tualeta przedstawiała się następująco: wykonana była cała z białego atlasu matowego (najnowszy gatunek) i przetygata do figury jak rę kawiczka. Głęboki dekolt stanika stanowiły dwa rozchyłające się płatki kwiatów, a przód z plecami łączyły wstążki ze strassów. Linie dekoltu również podkreślała taka wstążka. Na te suknie narzucony był czerwony akksamitny płaszcz, szeroki w ramionach i opadający ku ziemi licznymi fałdami. Ozdobę płaszcza stanowił marszczony kołnierz a la Me

di, wysoko z tyłu podniesiony.

Nawet w skromniejszych tualetach, przebranych na prozowne obiady i coctails spotykamy się z wydłużonymi stanami. Tu mamy często do czynienia z pilsowaną spódniczką z cienutkiej wlny, długą i w ciemnym kolorze, granatowym lub czarnym. Na to idzie długi do bioder stanik, przybrany pailletkami, bez kołnierza, zakończony kwiatami u wycięcia. Tualeta ta najczęściej pozbawiona jest rękawów, ale za to uzupełnio na bolerskiem z wąskimi rękawami, zahaf towanymi również pailletkami. Rzecz charakterystyczna, że obok wydłużonego bardzo sta u spotykamy tualety o stanach zdecydowanie skróconych. Na razie nie jest to jeszcze widoczne w samej sukni, lecz znajduje swój wyraz za ledwie w akcesoriach dekoracyjnych, ale im dalej, tym tendencja ta staje się wyraźniejszą i bardziej zdecydowaną. Tymczasem, nim to nastąpi, panoszy się rozgardiasz. Typowym wyrazem tego niezdecydowania jest tualeta pochodząca z największej paryskiej pracowni wykonana w ten sposób, że przed jest marszczony poniżej bioder, co sprawia wrażenie, że stan jest długi, pasek umieszczony jest normalnie, w miejscu, gdzie talia być powinna, tył zaś ma marszczenie powyżej stanu, co skraca linię stanu.

Po zamknięciu wystawy Paryż powoli zaczyna wracać do siebie. Właściwy sezon skończył się. Największe magazyny wyprzedają pozostałe modele po pomoc zredukowanych cenach. Nawet u Schaparelli i Lelonga można kupić suknię za czterysta franków, ale niestety są rzeczy, które nie podlegają redukcji cen. do tych należą kamienie drogocenne, obuwie i wyroby galanterijne, tak bardzo modne. Tu sezon nie kończy się nigdy.

Celine.

Za 5 groszy dziennie możesz mieć to, co daje teatr, kino, okręt itd., bo książkę z

Biblioteki Nowości
Wilno, ul. Jagiellońska 10. Tel. 13.70
Ostatnie nowości — klasyczna — literatura szkolna — naukowa.
Czytna od 11 do 19 godz.
Kaucja 3 zł. — Abonament miesięczny 1 zł. 50 gr.
Okazyjnie do nabycia: 1) Rymowice i Święcieki: Prawo cywilne Ziemi Wschodnich — T. X. Część I. (3 tomy) — 2) Encyklopedia Gutenberga (20 tomów).

Echa afery podrobienia świadectw w gimnazjum żydowskim w Baranowiczach

Otrzymałm następujący list od dyr. gimn. C. Epsztejna w Baranowiczach:

Wielce Szanowny Panie Redaktorze!

W związku z notatką, która ukazała się w „Kurjerze Wileńskim” z dn. 12 stycznia r. b. w sprawie podrobienia świadectw szkolnych, Dyrekcja Gimnazjum C. Epsztejna w Baranowiczach uprzejmie prosi o łaskawe umieszczenie w pożytnym dzienniku Sz. Państwa następującego sprostowania:

Wiadomości podane w powyższej notatce częściowo zupełnie nie odpowiadają rzeczywistości, częściowo zaś przedstawiają w przekrąconym i zniekształconym świetle fakty, które miały miejsce.

Zgodnie z informacjami, otrzymanymi od władzy sądowej, aresztowany został woźny lutejszego zwiadu za kradzież trzech blankietów legitymacyj uczelnianych. Powyższe druki tenże woźny zaopatrzył w kragiła pieczęci gimnazjalną. Do blankietów i do pieczęci dostał się za pomocą podrabianych kluczy. Druki te woźny sprzedał bylemu i czarnowi gimnazjalnemu, który wypełnił je dla różnych młodzieńców, poza szkołą stojących.

Na skutek zeznania woźnego zatrzymano jednego z koncesjonariuszy gimnazjum, którego po przesłuchaniu w sądzie, przy wyroku, przyznaniu winy, przywrócić do normalnego stanu umiaru.

To jest faktyczny stan rzeczy. Reszta odpada jako nieodpowiadająca rzeczywistości. A więc nie ma sprawy o fałszowaniu świadectw maturalnych, również niegodzie z prawdą jest jakoby w kancelarii ponowić nieporządek i że pieczęcie szkolne i druki znajdowały się w niezamkniętych szafach. Prawdą natomiast jest, że blankiety świadectw i legitymacyj stale przechowywane

były w zamkniętych szafach, względnie w zamkniętych szufladach biurka.

Łączę wyrazy wysokiego poważania

A. STERNIN

dyr. Gimn. C. Epsztejna w Baranowiczach

Dopisek red. Jednocześnie otrzymany korespondencje z Baranowicz, w której autor donosi, że zatrzymany koncesjonariusz gimnazjum po kilkudniowym przebywaniu w areszcie został ostatecznie zwolniony, sprawa jednak przeciwko niemu, jak dotąd nie została umorzona. Śledztwo toczy się nadal i zatacza coraz szersze kręgi. Jak donosiliśmy w „Kurjerze” w dn. 13 bm. policja stwierdziła, że baranowicka afera ze świadectwami wykroczyła poza Baranowicze i sięgała Wilna oraz innych miast Polski. Jak się dowiadujemy, w Wilnie śledztwo również toczy się i w tym stanie rzeczy przesądzenie o stopniu winy lub niewinności kogokolwiek z zamieszanych do tej sprawy, byłoby, naszym zdaniem, przedwczesne.

Afera czterech adwokatów

Wczoraj w procesie czterech adwokatów zeznawali świadkowie, m. in. na temat przymusu, stosowanego przez władze sowieckie dla wydobycia pieniędzy na sprzedaż nieruchomości swoich obywateli, które się znajdują w Polsce.

Świadek Katarzyna Okuszkowa ma siostrę w Petersburgu. Siostra po mężu Pasynkowa, posiadała w Polsce folwark, którym kierowała Okuszkowa. Pasynkowa piła do siostry, że zgubiła dokumenty, świadczące o jej prawach własności do folwarku. Po tym liście niespodziewanie okazało się, że adwokat Długacz ma plenipotentę. Ku wielkiemu żalowi Okuszkowej folwark został sprzedany. Obecnie z siostrą w Petersburgu nie koresponduje bo boi się ją narazić na przesładowania.

Drugi świadek, Jakub Wolfman, był powołany przez obronę. Miał świadczyć o jakiejś transakcji. Okazało się jednak, że nic nie wie i nie zna oskarżonych.

Helenie Klusowej adwokat Długacz proponował nabycie domu Bułanewych obywateli sowieckich, z licytacji za niską

sumę, pod tym jednak warunkiem, że dopłaci mu pewną sumę. Klusowa na to nie zgodziła się, bo wiedziała, że propozycja Długacza nie jest „czysta”.

Mąż Klusowej potwierdza jej zeznania. Dodaje, że proponował za ten dom, znajdujący się w Wilnie przy ul. Nadleśnej 7, 5 tysięcy złotych, a potem o 500 złotych więcej od każdej sumy, zaproponowanej przez inną osobę. Mimo to Długacz sprzedał ten dom innej osobie.

Świadek Piotr Bielikiewicz ma małą w ZSRR, która posiadała nieruchomość przy ul. Witoldowej. Świadek administrował tym domem. Był niepomiernie zdziwiony, gdy się dowiedział, że Długacz ma plenipotentę na sprzedaż nieruchomości matki. Z listu matki świadek wie, że nie chciała sprzedać swej nieruchomości. Zmuszono ją do wystawienia plenipotencji. Bielikiewicz, aby wyjaśnić sprawę, chodził z adw. Florczakiem do Długacza. Po wyjściu od Długacza adw. Florczak miał powiedzieć „To jest jakaś mętna sprawa”.

Dyrektor departamentu w Ministerstwie Skarbu, p. Tyrfelbaum, zeznał na temat działalności „Fidulif”. Instytucja ta nie cieszyła się specjalnymi przywilejami jeżeli chodzi o stosunek władz polskich do niej. Nie sprawowano jednak nad transakcjami, dokonywanymi z mocy plenipotencji, wydawanych przez obywateli ZSRR, żadnej kontroli. Sumy, wpłacane do depozytu wydziału likwidacyjnego, czekają na decyzję władz. Co się z nimi robi nie wiadomo jeszcze.

Dalszy ciąg procesu dziś, o godz. 9 rano. [Z.]

POKOJE

TANIE, CZYSTE I CICHE
W HOTELU ROYAL

Warszawa Chmielna 31
Dla pp. czytelników „Kurjera Wileńskiego” 15% rabatu

Dwóch wywrotowców wysłano do Berez

Na mocy decyzji p. wojewody wileńskiego onegdaj zostali wysłani do miejsca odosobnienia w Berezie Kartuskiej dwaj mieszkańcy powiatu dziśnieńskiego za działalność wywrotową.

Likwidacja bandy nieletnich złodziei

W Wilnie grasowała ostatnio banda nieletnich złodziei. Dokonała ona szeregu kradzieży, policja jednak nie mogła przez dłuższy czas dać sobie z nimi rady. Młodociani złodzieje okradli sklep ślusarski niejakiego Piłceniaka, mieszkanie A. Kowarskiego przy ul. Kalwaryjskiej i szereg innych. Onegdaj dozorca domu Nr 28 przy ul. Mickiewicza zamekował w III komisariacie, że na szkodę właścicieli tego domu Zofii Strugowej, żony znanego przemysłowca z Osmiany, nieznanymi sprawcami skradli 3 złowy, 8 nówek do wanny oraz inne części instalacji wodociągowej.

Policja ustaliła, że kradzieży dokonała sześciu nieletnich złodziei. Aresztowano 15-letniego Wincentego Taillowa jego rówieśnika Józefa Zajęczkowskiego oraz kilku innych chłopców. Wszystkich skierowano do Izby Zatrzymań. (c)

WOLANOW stale WZBOGACA

Wielkie wygrane 4 kl. 40 lot.

Zł. 50.000 na Nr. 120324

Zł. 30.000 na Nr. 135421

radły w 10-tym dniu ciągnięcia w znanej ze szczęścia kolekturze

J. WOLANOW

Warszawa, Marszałkowska 154

Losy I-ej kl. 41 Loterii są już do nabycia

Hotel EUROPEJSKI

Pierwszorzędny - Ceny przystępne.
Telefony w pokojach Winda osobowa

Tabela loterii

11-ty dzień ciągnięcia 4 klasy 40 Loterii Państw.

I i II ciągnięcie Główne wygrane

Stala dzienna wygrana 5.000 zł. pada na nr. 194845

100.000 zł.: 132711

75.000 zł.: 169947

10.000 zł.: 139767

5.000 zł.: 33901 126354 129243

136709 149851 156707

2.000 zł.: 37584 48416 62113

85653 88985 90495 93115 97512

112254 124782 151499 159081

188950

1.000 zł.: 37937 38363 43795

64500 64982 65359 75083 88664

88860 103320 105393 111027

116645 118217 122041 123366

126530 145976 151279 163298

173282 175645 178390 179060

183962 184658 185360 188845

Wygrane po 200 zł.

7 156 230 307 71 82 460 571 690

1075 79 207 76 879 447 79 571 86

682 888 2088 106 74 277 340 81 574

77 689 785 91 939 3003 24 35 104

86 79 272 859 484 594 620 43 67

843 417 259 73 487 508 51 817 23

41 5207 307 538 601 872 961 6051

192 581 39 93 7118 522 74 758 8293

573 694 720 23 96 807 29 88 953

1290 401 16 92 598 839 949 10214

76 84 344 406 687 856 11026 112

79 90 242 348 89 568 914 17 34 12145

53 229 431 505 748 841 13050 52 85

204 95 351 536 66 635 719 45 97

860 964 14037 43 65 67 109 42 324

515 786 900 15480 624 743 956 607

86034 78 244 600 54 797 17000 41

97 133 89 87 223 331 88 563 618

66 825 55 65 74 921 88 68 18342

70 75 79 85 463 556 747 892 958

96 87 19227 49 542 62 649 761 866

912 71 20063 282 862 444 563 87

61 679 856 69 949 72 21062 224 811

85 590 606 34 65 93 825 49 932 88

22002 199 282 412 522 755 836

28023 174 224 58 646 700 87 24034

66 141 203 51 305 912 47 25126 74

481 549 87 688 704 78 26386 180 202

86 561 84 586 803 94 27088 185 249

345 448 81 500 617 768 28112 73

351 863 77 972 29072 414 604 82

601 80134 343 402 533 96 99 656

772 809 12 31152 453 62 461 664

728 40 884 32121 202 308 437 80

526 690 947 33083 92 282 569 635

988 34057 78 185 434 506 662 892

99 36074 253 861 66 612 73 702 818

922 36162 65 230 67 351 664 588

876 801 9 87193 380 655 77 718 42

868 95

8 38069 71 315 18 97 645 701 809

192 39050 106 299 335 427 503 94

070 755 72 691 40380 400 623 55

021 41079 131 240 460 87 652 734 844

986 42660 613 769 43351 709 865 940

44055 777 88 45039 94 170 95 271

667 420 567 893 959 46056 144 896

210 81 89 461 58 575 619 726 76 86

67394 48015 36 133 68 388 526 75 87

705 13 851 80 924 48 85 49024 114

281 345 866 50159 514 39 55 52000

123 205 410 40 90 60 5715 845 912

63285 366 74 95 485 751 825 96 54193

214 351 419 576 82 627 838 55167 16

350 70 662 718 872 966 50606 68

204 18 708 921 65 57006 112 15 207

97 376 419 632 822 58071 134 265 386

601 20 982 59100 63 73 425 99 529 652

701 881 5 37 917 60229 80 316 472 611

83 605 803 52 61023 211 99 340 419

603 708 17 47 895 32 52 963 62001

372 481 37 631 710 98 63114 57 317

815 64032 46 141 227 485 671 787 871

52 161148 68 81 374 799 839

162060 214 82 394 405 542 739 308

78 163102 65 243 53 413 757 938

164200 69 498 584 608 743 98 872

956 165158 414 88 616 80 836 47

917 30 166279 99 366 80 451 771

805 45 65 77 952 167233 317 493

752 830 76 86 903 168002 158 67

300 432 78 510 702 169194 372 480

624 700.

170011 400 752 171170 240 458

544 955 172014 21 209 18 381 610

37 50 736 173242 398 400 325 51

61 674 721 961 174083 126 416 84

642 54 918 175018 187 244 57 64

504 658 758 827 63 77 952 48 86

176120 206 93 497 722 50 177 862

89 988 177133 85 308 98 426 536

75 730 906 178351 41 421 89 618

61 718 841 917 179003 73 95 192

228 853.

180101 9 210 70 307 8 88 587 848

181053 162 254 387 689 182043

322 92 565 95 615 90 700 183532

66357 95 702 60 77 184037 73 149

292 371 400 45 537 606 708 809

8 185109 261 69 392 591 834 67

186122 44 431 518 66 70 187084

109 88 245 402 525 670 801 10

188052 134 203 18 325 426 686 741

62 981 180261 411 83 532 49 783

824.

190460 561 718 30 848 83 81032

102 41 335 552 70 697 145 84 806 48

904 32 73 192014 41 224 423 69 79

583 783 932 193023 88 15 6328

970 194370 95 458 309 40 68 714 52

81 937 53

III ciągnięcie Główne wygrane

Stala dzienna wygrana 20.000 zł. pada na nr. 116502

50.000 na nr. 105769

15.000 na nr. 170680

10.000 na nr. 124113

5.000 na nr. 89681 115086

2.000 na nr. 13932 19657 20736

25109 28745 31702 33720 45278

46069 53988 102971 105449 109500

191355

1.000 na nr. 15097 28975 30802

45049 49943 56680 58358 60911

64956 91257 96923 99063 108668

112658 112818 113014 144265 150783

157837 166866 177305 186388 191072

Wygrane po 200 zł.

100 1128 330 72 77 632 954 2874

994 3463 576 624 859 4269 788 5223

672 898 624 40 419 689 753 7039 54

741 803 8030 137 54 5019 5 776 987

9007 169 682 1023 28 76 878 979

11178 544 650 733 12364 84 652 72

13057 970 777 14014 161 359 15031

744 74 906 16295 311 485 709 17101

437 627 69 810 20 18172 254 746 990

19238 312 38 597 616 749 943

20514 849 21050 22390 607 735

23228 502 651 24353 741 865 976 94

25361 26198 50 27190 218 408 35 803

20 69 2842 567 943 29495 537 768

829 40 97 30156 223 566 657 728 820

54 31054 229 301 781 88 32083 108

28 284 97 86 33029 62 247 577 645

747 801 12 34322 36 623 813 915

35509 65 731 36208 36 413 943 37188

802 74 38217 340 468 768 39489 559

98 727 73

40222 538 380 68 993 41290 348

77 42192 674 43511 44500 652 716 74

42528 319 432 79 46240 91 360 920

23 47146 220 578 695 910 48098 183

641 722 82 865 998 40020 314 596

618 29 59 879 922 50173 617 51264

537 789 52165 236 502 65 669 925

53166 704 54027 74 249 455 618

55185 299 420 22 840 56037 220 395

468 85 661 783 812 903 57087 99 303

58 860 58083 59256 515 7087

60344 405 19 577 61864 62224 51

392 455 722 63096 500 61043 240 412

683 866 932 65673 707 66070 270

933 67150 285 356 561 851 68061 109

207 427 39 69097 51 57 521 722 35

882 980 70097 19 386 875 360 970

71613 22 52 763 72352 865 73268 804

75 74558 661 802 75311 60 80 488

553 38 657 76020 214 422 596 893

77015 49 279 367 625 709 78079 200

832 909 79401 650 62 760 892

80467 501 70 709 81280 361 82042

59 213 505 83475 84154 55 525 85680

728 86018 283 316 467 966 87108 366

542 78 664 744 88122 46 598 769

89035 181 204 667 773 814 90179 546

765 928 91453 89 95 721 919 92840

93000 79 792 94035 430 5123 376 542

96012 140 558 683 97106 263 67 89

353 495 666 862 921 93343 57 437

556 643 727 961 99054 98 223 32 949

75 100430 810 985 101237 45 446 513

102345 527 814 58 99 103441 961

104252 306 105085 327 32 44 466 81

94 95 752 855 955 106428 53 549

107260 98 921 108079 435 731 109346

541 682 840 941

110007 387 414 522 619 767 984

111351 971 121016 712 113091 511

614 114055 177 306 473 561 850

115293 472 879 97 116108 75 592 910

47 117075 91 207 520 809 118197 610

82 119682 705 120266 313 121013

362 458 583 122000 270 460 535 770

674 962 123497 124062 570 813 914

125090 319 783 818 126198 337 898

127095 235 446 508 688 120097 157

403 129562 945

130387 783 131067 615 132739

960 133197 663 982 134364 68

135345 483 562 740 852 136010 784

137017 86 292 355 589 697 138010

517 139221 578 606 766 874 140076

95 777 141258 436 567 142449 961

143523 814 144018 345 402 49 81 731

882 145236 425 555 16078 321 95

537 853 978 147285 751 854 947

148466 787 938 149199 371 615 716

881 150028 67 107 30 531 828 151784

899 903 45

152159 318 682 856 963 153440 589

154262 320 485 764 155132 388 538

156196 501 911 157060 388 490 562

607 20 73 897 942 51 158025 68 243

523 690 721 159066 280 330 415 934

160803 162176 674 163639 720 858

164035 214 48 603 63 863 165768

166031 166 79 295 359 633 167107

467 750 835 168090 110 639 933

169972 170126 268 93 171617 719 95

172033 264 682 750 173009 785 894

174140 402 588 630 926 175063 286

859 964 176202 402 523 745 177907

16 178369 769 811 179056 323 493

180200 203 387 865 181054 413 25 88

739 182180 91 202 452 642 747 70

183029 793 992 185000 238 401 3 21

671 78 743 186170 372 546 785 801

12 187279 479 631 47 99 188249 325

189116 91 799 916 27 190114 95 429

191387 508 10 16 734 192232 42 616

801 926 193595 603 834 194026 519 909

IV ciągnięcie Wygrane po 200 zł.

224 557 701 1248 1820 2189 92

206 75 2689 2866 89 8059 3443 3598

4024 31 4112 4251 4365 465 4708

22 75 5080 5274 5789 6159 6694 6774

6894 6912 65 7089 7576 7696 8033

8151 8267 8325 8591 8939 9017 21

9168 9563 9762 81 10722 998 11006

80 42 226 462 530 997 12077 118 24

85 485 787 18017 187 583 14003 369

675 80 775 901 15025 79 158 470

10561 17034 450 6 549 552 18660

830 906 19414 326 56 448 515 67

946

20346 97 596 21210 320 410 68 544

52 654 22290 523 962 23083 692 711

24272 978 25590 588 26212

Czy Polesie ma być rezerwatem?...

Właściciele wielkich latyfundiów w Anglii bardzo często znaczne obszary gruntów, nawet ornych, pozostawiają bez uprawy, aby w stanie pierwotnej dzikości nadawały się do polowania „par force“.

„Litościwie“ i „humanitarne“ rządy Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej po wytopieniu przez „pionierów cywilizacji zachodniej“ kilku milionów Indian potworzyły w niektórych stanach rezerwaty, w których po prostu hodują „ostatnich Mohikan rasy czerwonej“, aby potomkowie zdobywców Nowego Świata mogli oglądać tych, z którymi ich ojcowie walczyli.

U nas w Polsce, takich przejawów widać nie ma. Mamy rezerwaty żubrów w Parku Narodowym w Białowieży, rezerwaty łosi w kilku nadleśnictwach państwowych i w Ordynacji Dawidgródzkiej Karola Radziwiłła, — te jednak nie służą dla tak snobistycznych celów, jak tereny łowieckie parów i lordów angielskich lub rezerwaty wojowniczych ongiś Siuksów czy Delawarów w Ameryce.

Gdy jednak przyjrzymy się naszej rodzimej, polskiej polityce w stosunku do Polesia — nasuną się nam niewątpliwie pewne smutne analogie czy reminiscencje, jeśli już mamy używać określeń delikatnych...

Polesie... Ołbrzymi obszar, większy od niejednego państwa suwerennego w Europie i poza Europą...

Polesie... Kraj łosi i głuszców, bobrów i rysów, królewskiej zwierzyny i królewskich zaiste łowów...

Polesie... Moczary i bagna... Woda, oczerety i niebo... I płaćwa wodnego moc nie przeliczona...

Polesie... Kraj egzotyczny... Piórem wielkich poetów wielokrotnie opisywany raj dla myśliwych, rybaków i wędzłogów, tylko naturę kochających...

A może Polesie — kraj nędzy i „olturna“, kartofla „lebiody“ i ryby, zamiast chleba i mięsa, kraj, w którym na jeden kwadratowy kilometr uprawnej i zdolnej wyżywić człowieka matki — ziemi przypada 250 do 400 ludzi, kraj, który pod względem gęstości zaludnienia w stosunku do użytkowników rolnych i przyrządu naturalnego może konkurować... z Chinami czy Indianami Brytyjskimi... Kraj, w którym po 14 nie raz ludzi mieszka w kurnej chacie, i żyją na gołych łąkach i żywi się, Bóg wie czym, i żyje, Bóg wie jak...

Polesie jest w modzie. Dużo się o nim pisze — nawet w stołecznych gazetach, dużo się mówi — nawet przez rozgłoszenie radiową Warszawą I...

W roku bieżącym obchodzić będziemy 20 rocznicę odzyskania Niepodległości. W radosnej uroczystości weźmie udział Polesie, zawsze polskie, „tutejsze“, własne, nasze. Ale jeżeli przed tym zastanowimy się bez wzruszeń, bez wszelkich elementów uczuciowych, na zimno i z ołówkiem w ręku zaczniemy obliczać, co zrobiliśmy dla naszego, pierwotnego Polesia w ciągu tych lat dwudziestu, niestety, smutny wypadnie rachunek.

Nie wiele daliśmy Polesiu. Jest wprawdzie więcej szkół i ma być jeszcze więcej, bo wkrótce będą wznoszone szkoły — pomniki imienia Wielkiego Marszałka Józefa Piłsudskiego, jest sporo świetlic wiejskich, są w nich i gazety do czytania i radio do słuchania, są konkursy przysposobienia rolniczego i konkursy czystości w chacie wiejskiej, i wiele innych ładnych rzeczy, świadczących o postępie kultury na wsi poleskiej. Ale czy to wystarcza? Nie samym chlebem żyje człowiek, ale nie mam pewności, czy sama kultura do tej funkcji jest dostatecznym elementem. A właśnie chleba powszedniego nie wiele Poleszuchowi przybyło...

Były studia nad projektem melioracji Polesia, ba, nawet całe wielkie biuro projektowania ze sztabem inżynierów — inżynierów, aero-fotografów, ale o samej melioracji, o usunięciu wodzian, o wydarciu wodzian bodaj trochę gruntów pod kartofle czy żyto jakoś dotychczas cicho i głucho. Nawet biuro z Brześcia aż do Warszawy wyjechało.

Były projekty budowy kolei żelaznej z Kamienia Koszyńskiego przez Drohiczyn do Wacewicz czy nawet do Wolkowskiego, ale w rzeczywistości... został w międzyczasie zdjęty, jako nie potrzebny, drugi tor na magistrali kolejowej Brześć — Pińsk — Łuniniec, może go zrekomensować szosa, która

się pięknie z „trylinck“ buduje — nie wiem, bo fachowcem nie jestem.

Było kilkanaście tartaków, i były robotki przy wyrębach i zwózce, a dziś większość z nich „nie idzie“, i pieniądze dla Polesia też „nie idą“.

Mógł Poleszuch łowić ryby, gdzie chciał, bo woda była nieczyja, boska, ale dziś ustawa rybacka nie zawsze wodę za boską uznaje...

Jest więc trochę kultury, może dla tego, aby to Polesie nie było już tak całkiem egzotyczne i nie europejskie, ale tak w ogóle — to trochę rezerwat, a trochę teren do polowania parów i lordów nie angielskich. Zresztą i co do tej kultury też w niektórych dziedzinach nie bardzo jej przybyło, bo weźmy choćby szkolnictwo średnie zawodowe czy ogólnie — kształcące, a przekonamy się, że i szkół tych jest nie wiele i miejsce w nich mało, a dla dziecka chłopskiego bodaj w ogóle nie ma braku. A jeżeli jest — to za drogą. I bywa, że takie sobie poleszuckie chłopię chce iść „do szkół“, bo szkoły powszechnej mu za mało, i nie przyjmują go do gimnazjum państwowego w jakimś Brześciu czy Pińsku ani do jednej „wyższej szkoły“ państwowej, szkoły polskiej, bo nie ma w niej miejsc wolnych, a owszem przyjmą go do prywatnego gimnazjum rosyjskiego, i wpis tam za niego zapłacą, i kultury mu również trochę dadzą — ale innej, nie naszej. Poć przeciwie nasze stolica poleska, Brześć, liczący z górą 50 tysięcy mieszkańców, posiada już jedną średnią szkołę państwową i to mieszczącą się w budynku nie państwowym. A inne

Idą apele i wezwania do społeczeństwa o ofiarność, o poświęcenie, o przetrwanie ciężkich czasów i zapewnienia obietnice, że kiedyś potem i Polesie będzie podciągane wwyż...

Do dziś jednak to piękne hasło Na czelnego Wodza, rzucone całemu krajowi, jako nakaz na dziś, na codzienną pracę dla Państwa, dla naszego Polesia pozostaje, niestety, tylko muzyką przyszłości, kto wie, jak jeszcze odległej. Dziś Polesie nie idzie wwyż. Ci, co je chcą podciągnąć, nie mają dość sił, a ci, co mogliby to zrobić — mają za wiele kłopotów...

I wydaje się, że to olbrzymie, rozległe Polesie wśród innych trosk i potrzeb codziennych, kureczy się i marleje i kłanie, jak kulkuset-hektarowy rezerwat dla bobrów w ogromie obszarów leśnych i wodnych Ordynacji Dawidgródzkiej...

Quo usque tandem?..

Efel.

Czy to jest nam obojętne?

Skomplikowany przebieg zjawisk w życiu współczesnym zmusza, dla osiągnięcia pewnych zamierzeń, do współdziałania ze sobą czynnikami rządowego z czynnikami obywatelskim, społecznym. Jest to wynikiem tego, że państwo, które ma bardzo liczne zadania do wypełnienia, na którego barkach spoczywa odpowiedzialność za całokształt życia zbiorowego, nie może wdać się zbytnio w szczegóły, musi więc pozostawić cały szereg zadań samym obywatelom do wypełnienia. Tym bardziej uwypukla się rola organizacji, i to zarówno gospodarczych jak i społecznych, w życiu współczesnym. Muszą one przejąć część tych zadań od państwa, co jest ważne, szczególnie na odcinku gospodarczym, gdzie rola organizacji samorządowych, spółdzielczych, związków zawodowych, wreszcie inicjalnyw jednostek jest w pełni doceniana. Jeszcze wyraźniej widać to na odcinku życia społecznego obywateli, gdzie realizacja pewnych zamierzeń wymaga bardziej indywidualnego podejścia do obywatela. Na tym odcinku przed organizacjami społecznymi otwiera się wielkie pole do działania.

Wszystko to piszę nie dla teoretyzowania, lecz dla wyciągnięcia pewnych wniosków praktycznych.

Na naszym terenie jesteśmy świadkami pewnego przejawu życia społecznego i gospodarczego, jakim jest **masowa emigracja ludności wiejskiej do Łotwy**. Stała się ona już obecnie zagadnieniem, które wymaga nie tylko zwrócenia na siebie baczonej uwagi, lecz również **pewnych kroków świadomych, realizacji pewnego programu**.

Znaczenia tej emigracji bynajmniej nie zamierzam przeceniać. Nie twierdzą, że może ona trwale polepszyć los przeludnionych ziem północno-wschodnich jako całości. Lecz wobec szczupłości środków, jakie mamy do dyspozycji, nie możemy zażnego z nich pomijać. To też **wyciągnięcie jak największych korzyści z emigracji sezonowej do Łotwy** (oczywiście utrzymywanej w ramach możliwości, dyktowanych przez dobre sąsiedzkie stosunki z tym krajem), winno być pierwszym naszym postulatem.

Dla osiągnięcia tego celu nie wystarczy jednak wysiłki samych tylko jednostek, musi to być wysiłek zorganizowany, zbiorowy, w dużym stopniu — obywatelski. Państwo w zakresie emigracji do Łotwy daje dużo: organizuje rekrutację i przejazdy, dba na ile go stać o opiekę i dobro wychodźców za granicą, lecz państwo, jak już podkreśliłem, nie może zajmować się wszystkim, musi ono otrzymać pomoc i współdziałanie ze strony społeczeństwa. Niestety jednak dotychczas ta pomoc i współdziałanie ze strony organizacji społecznych jest znikoma, natomiast organizacje gospodarcze wcale nie interesują się kwestią wychodźstwa sezonowego na Łotwę. Wszystko spoczywa na barkach państwa. A przecież nie brak nam chyba organizacji społecznych i gospo-

nasze stolice powiatowe bynajmniej nie wszystkie, tylko cztery, też mają tylko po jednym gimnazjum państwowym, a średnich szkół zawodowych państwowych i dla wszystkich dostępnych, zdaje się, dotychczas wcale nie ma. Na dwadzieścia lat „pracy państwowej — twórczej“ dla przeszło milionowego Polesia taka znikoma ilość średnich szkół państwowych — to chyba trochę za mało. Prywatne szkolnictwo tych luk nie wypełni. A w takich warunkach trudno myśleć o wytworzeniu własnej, tutajszej, poleskiej inteligencji, której znowu element napływowy z centrum kraju nie zastąpi...

Idą apele i wezwania do społeczeństwa o ofiarność, o poświęcenie, o przetrwanie ciężkich czasów i zapewnienia obietnice, że kiedyś potem i Polesie będzie podciągane wwyż...

Do dziś jednak to piękne hasło Na czelnego Wodza, rzucone całemu krajowi, jako nakaz na dziś, na codzienną pracę dla Państwa, dla naszego Polesia pozostaje, niestety, tylko muzyką przyszłości, kto wie, jak jeszcze odległej. Dziś Polesie nie idzie wwyż. Ci, co je chcą podciągnąć, nie mają dość sił, a ci, co mogliby to zrobić — mają za wiele kłopotów...

I wydaje się, że to olbrzymie, rozległe Polesie wśród innych trosk i potrzeb codziennych, kureczy się i marleje i kłanie, jak kulkuset-hektarowy rezerwat dla bobrów w ogromie obszarów leśnych i wodnych Ordynacji Dawidgródzkiej...

Quo usque tandem?..

KRONIKA

STYCZEŃ
19
Środa

Dziś Henryka i Marty
Jutro Fabiana i Sebastiana
Wschód słońca — g. 7 m. 34
Zachód słońca — g. 3 m. 26

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii USB w Wilnie dnia 18 I. 1938 r.

Ciśnienie 746
Temperatura średnia + 1.
Temperatura najwyższa + 2.
Temperatura najniższa 0.
Opad 2,2.
Wiatry połudn.-zachodnie.
Tendencja — wzrost.
Uwagi — pochmurno, śnieg.

NOWOGRÓDZKA

— Akcja społeczna urzędników sądowych w Nowogrodzku. Dnia 15 bm, odbyło się w Sądzie Okręgowym walne zebranie Oddziału Sądowego Ligi Morskiej i Kolonialnej.

Jak wynika z sprawozdania do Oddziału należą bez wyjątku wszyscy sędownicy. Liczba członków Oddziału wynosi 143. W ciągu 1937 roku zebrano i przekazano do Obwodu sumę 1326 zł. Ponadto przekazano 400 zł 88 gr na Fundusz Obrony Morskiej i 40 zł na cele kół szkoleniowych.

Do zarządu na 1938 rok wybrano ponownie: na prezesa p. H. Muraszko, preza Sąd Okręg., na wiceprezesów zarządu: p. Jacuńskiego, prokuratora S. O. i p. Narkiewicz-Jodko wiceprezesa S. O., na sekretarza p. Kolańskiego kierownika sekretariatu Prokuratury i na skarbnika p. Śmietanową.

Oddział Sądowy L. M. K. zorganizował sekcję Obrony Morskiej i prowadzić będzie zbiórki na powyższy cel.

W tymże dniu odbyło się w Sądzie zebranie również i Koła Sądowego L. O. P. P. Także i w tej organizacji sądownicy wykazali ofiarność, bowiem przekazano za ubiegły rok tytułem składek członkowskich 531 zł 10 gr. Zarząd Koła pozostał na 1938 r. w składzie podanym wyżej.

— **Koncesja dla nieistniejącej organizacji.** Z dniem 1 stycznia br. cofnięta została koncesja na sprzedaż wyrobów alkoholowych w „Resursie Kupieckiej“, mieszczącej się na górze Zamkowej. Koncesja ta nadana została w swoim czasie dla „Okręgowego Stowarzyszenia Kupców Polskich“ w osobie p. Podleckiego. Jednakże, jak się okazało takiej organizacji dotychczas nie ma; w każdym razie nigdzie ona nie jest zarejestrowana i dla tego władze skarbowe cofnęły tę koncesję. Powstaje więc pytanie: kto i na jakiej podstawie korzystał dotychczas z tej koncesji?

— **Jeszcze jeden sklep wódek.** Nad sklepem wędlin Szonerta wywieszony został szyld, że się sprzedaje tam wódkę. Koncesjonariuszem jest p. Chać, emerytowany komisarz... kontroli skarbowej.

LIDZKA

— **Dekoracja krzyżem zasługi.** W dniu 16 bm. w sali konferencyjnej Starostwa odbyła się dekoracja Krzyżami Zasługi. Dekoracji dokonał starosta lidzki.

Udekorowani zostali srebrnym krzyżem zasługi Jan Kożelowski — referent wojskowy Starostwa, brązowym krzyżem zasługi Markiewicz — nadleśniczy, Okowicki Stanisław i Sienkiewiczowa — urzędniczka poczty i telegrafów.

— **Kurs szybownictwa i spadochroniarstwa.** W dniu 15 bm. w lokalu pracowników lotnictwa rozpoczął się teoretyczny kurs szybownictwa i spadochroniarstwa. Pierwszy wykład inauguracyjny wygłosił

Echa zjazdu turystyczno-gospodarczego Suwalszczyzny

Obrazy drugiego z kolei zjazdu Suwalczyzny, wywołaty niebawem zainteresowanie całego społeczeństwa. Z niecierpliwą oczekiwaną wynikłoby i rezultatów obrad zjazdu, który przecie stanowić miał o rzeczach, sprawach i zagadnieniach tak bezpośrednio związanych z interesami miejscowego społeczeństwa, który dotknąć miał odwiecznych, tutejszych bolączek i znaleźć zgubiony gdzieś po kartach życia, a nieurzęczywistniony przez historię szlak wybawienia. Jesteśmy więc w przededniu narodzin wielkiego czynu! Zmocujmy własnymi dłońmi kolisko ludzi dobrej woli, którzy ten czyn wykrzesają pragną. Stańmy wszyscy do rzetelnej roboty. A roboty tej jest ogrom cały...

Przed wszystkim, jak z obrad samych wynika, wobec surowego klimatu Suwalszczyzny i marnej gleby, dającej przeważnie ujemne wyniki gospodarcze, należy przestawić gospodarstwo rolne z gospodarki zbożowej na gospodarkę handlową, uprawę włókienniczą, oraz sadownictwo handlowe i pszczelnictwo... Już bodaj ten jeden punkt mówi o rozmachu zamie-

żeń. Jest to przecie całkowite przeobrażenie lokalnego ustroju gospodarczego. Jest to właśnie możliwość wybrnięcia z beznadziejności sytuacji i wkroczenie w nową erę rozrostu gospodarczo-przemysłowego. A teraz słów kilka o mieście. W dyskusji na temat miasta powstałej, ogólnie stwierdzono katastrofalną wprost sytuację pod względem estetyki wyglądu, rozwijania urbanistycznego, stanu ulic, przedmieść i czystości. Zniknąć musi to obrzydliwe, wielkie bajory brudu, tworzące w środku miasta rynek, jak również, dla kontrastu śmieśności chyba „Arka-dia“ nazwane, grzązawisko. A te szpatne szopy i płoty, rozwalające się przy wjeździe do miasta? Załozczyć się należy o wygląd samych domów, wyłożyć główne ulice kostką, wybudować solidne hotele, kąpielisko, skanalizować miasto, założyć biblioteki i muzeum regionalne.

O tym przede wszystkim należy pomyśleć, zanim rozpoczniemy wabić ku sobie nieszczęśliwych turystów. Tym ostrym, być może w części słusznym, zarzutem, odnośnie do prezesa miasta p. Waleriana

inż. Bohatyrew. Na kursie jest około 70 słuchaczy.

— Na walnym zgromadzeniu Kolejowego Koła LOPP w Juraciszkach, został uchwalony dnia 10 bm. następującej treści wniosek, złożony zgromadzeniu przez p. Dymitra Jasiukiewiczza:

„My mieszkańcy wsi Lepieszki i okolic, ciążących do stacji Juraciszki, w wypełnieniu woli Wielkiego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, pozostawionej nam w testamencie dziejowemu, pragniemy całkowicie zerwać z tym, co niegodne i nieszlachetne. W miarę posiadanych możliwości, starać się będziemy o unikanie zakłóceń spokoju publicznego i innych z tej drogi nawracać będziemy.

W imię dobra powszechnego gremialnie przystępujemy do organizacji, stwarzających potęgę Państwa Polskiego, a w szczególności do Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.

Dążyć będziemy, by młodzież — dzieci nasze wyrosły na światłych i godnych obywateli.

Znojną pracą wykonywać chcemy lepszą przyszłość własną i całego państwa, by stać się drogowskazem dla innych obywateli w wykonywaniu najszlachetniejszych obowiązków względem Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej“.

NIEŚWIESKA

— **Wobec wyjazdu z Nieświeża** dotychczasowego opiekuna społecznego IV Obwodu d-ra Segalowicza, Rada Miejska powołała na wakujące stanowisko opiekuna lek. dent. Nachmana Kagana.

— **Furia pod wpływem alkoholu.** Za trzymania został w Siniawce awanturujący się pod wpływem alkoholu Ilukiewicz Jan. Przytrzymał przez policję, a następnie osadzony w areszcie połamiał tam kraty i zdemolował urządzenie.

WILEJSKA

— **Kurs narciarski.** W tych dniach został w Wilejce zakończony ośmioldniowy kurs narciarski. Wzięli w nim udział członkowie Związku Strzeleckiego z różnych stron powiatu. Organizatorem kursu była powiatowa komenda P. W. i W. F. Jazda na nartach trwała 4 godzinny dziennie. Wieczorem odbywało się wychowanie obywatelskie, które prowadzili bezinteresownie pp. Szajner, Fitch. Rodziewicz i komendant powiatowy Z. S. Jankun.

— **Zakończenie Kursu Kroju i Szycia w Kołowiecach.** Koło Gospodyń Wiejskich w wsi Kołowiec uruchomiło kurs kroju i szycia dla 23 uczestniczek. Uczyły się one pod kierunkiem instruktorki p. Konstancji Władzowskiej szycia ubrania i bielizny z własnoręcznie zrobionych tkanin lnianych. Poza na uką kroju i szycia odbywały się parę razy w tygodniu zajęcia świetlicowe.

Uroczyste, zakończenie z udziałem starosty, inspektora szkolnego i przybyłych z Wilki gości, zakończenie kursu odbyło się w sobotę. Urządzono piękną wystawę prac kursistek, zorganizowano wieczór inscenizacyjny i piosenek ludowych, po czym odbyło się dla wszystkich obecnych przyrządzone przez kursistki przyjęcie a potem zabawa taneczna.

O podobne kursy zabiegają sąsiednie wsie Barańce i Fliszczewice, nie wiadomo jednak czy szczerze fundusz K. G. W. pozwolą na przeprowadzenie nauki kroju i szycia w obu tych wioskach.

RUDOMIŃSKA

— **Jasełka w Czarnym Borze.** Staraniem zarządu szkoły powszechnej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Czarnym Borze w dniu 15 i 16 bm. działwa tejsze szkoły odegrała pod reżyserią nauczycielki S. M. Durbasówny „Jasełka“. Często wyrwyjące się z wido wni słowa podziwu oraz rzęście oklaski liczenie zgromadzonych po każdym odegranym akcie, świadczyły o tym, że nie tylko dekoracja i śliczne stroje podobały się ale i gra malutkich. Dochód przeznaczono na cele szkoły. **Widz.**

N.-WILEJSKA

— **Referat Obywatelskiego Wychowania Ogniska K. P. W. w Nowej Wilejce** przygotowuje na dzień 22 bm. uroczystą akademię w 75 rocznicę powstania styczniowego. Program będzie się składał z okolicznościowych przemówień, produkcji orkiestry wojskowej, chóru KPW. i Zw. Młodz. Akademickiej, melodramatu cyj oraz śpiewu solowego.

Łopatko, który szeregiem statysyk, wykrośwał i wyciągów z budżetu, scharakteryzował finansową sytuację miasta, określając ją jako wyjątkowo ciężką — chociażby już ze względu na zadłużenie, sięgające sumy zł. 2.400.000.

Po obradach uczestników zjazdu wydana w salonach Resursy obiad. Organizacja zjazdu bez zarzutu. Zasluga to miejsce wogo oddziału P. T. K. z prezesem, dyr. Kruszewskim na czele. **S. D.**

31 plenarne zebranie Izby Przemysł.-Handl. w Wilnie

W dniu 17 stycznia odbyło się 31 plenarne zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie, któremu przewodniczył prezes Izby Ruciński.

Radca Żejmo zreferował sytuację w sprawie reformy świadectw przemysłowych. W sprawie tej zebranie powzięło następującą uchwałę:

31 plenarne zebranie Izby Przemysłowo-Handl. w Wilnie wypowiada się kategorycznie za całkowitym zniesieniem świadectw przemysłowych i wprowadzeniem ekwiwalentu wyłącznie w postaci jednolitego podwyższenia stopy podatku obrotowego. Gdyby rząd podtrzymał swoją tezę o wyodrębnieniu podatków na samorządy i szkolnictwo zawodowe, należy bezwzględnie sprzeciwić się, by lustracja i Inkaso kart rejestracyjnych należała do organów samorządu terytorialnego i żądać zróżniczkowania ceny kart rejestracyjnych.

Po sprawozdaniu z działalności Izby Przem.-Handl. w Wilnie za czas od 20.X. 1937 r. do dnia 15.I. 1938 r. zebranie wybrało Komisję Rewizyjną Izby w składzie radców: Barłoszewskiego, Brzozowskiego, Chomińskiego, Frida i Zalkinda, po czym dyr. Barański złożył sprawozdanie z przebiegu wielkiej narady gospodarczej

w Wilnie, stwierdzając jej duże znaczenie dla pracy nad podniesieniem gospodarczym ziem północno-wschodnich. Znaczenie tej narady było z tego powodu doniosłe, że stanowi ona punkt uintensywnienia akcji wschodniej. Zostaną wreszcie ruszone z martwego punktu tak ważne sprawy jak elektryfikacja Wileńszczyzny, powstanie przemysłu celulozowego w okręgu grodzieńskim, który zatrudni około 1300 robotników, jak rozszerzenie dekretu o ulgach podatkowych dla inwestycji itd.

Na zakończenie omówiono sprawę Targów Północnych, podkreślając duże znaczenie gospodarcze tej imprezy. W kwestii tej powzięto nast. uchwałę:

31 plenarne posiedzenie Izby Przem.-Handl. w Wilnie wyraża zgodę na angażowanie się Izby w granicach jej możliwości w poparcie Targów Północnych w Wilnie w zakresie finansowania niezbędnych inwestycji i zleca zarządowi przeprowadzenia w tej sprawie pertraktacji w tow. Targów Północnych.

Konkretna umowa pomiędzy Izbą Przem.-Handl. a tow. Targów Północnych podlegać będzie zgodnie ze statutem Izby Przem.-Handl. zatwierdzeniu przez plenarne zebranie.

Zatarg Welecki — Staszys przed Sądem Grodzkim w Wilnie

Na procesie „dewizowym” Konstante go Staszysa, prezesa Litewskiego Komitetu Narodowego, z ust obrońcy adw. Kowalskiego padło pod adresem wileńskiego działacza litewskiego, Weleckiego Kazimierza, słowo — prowokator. W kilkanaście dni później w prasie wileńskiej ukazały się listy otwarte: Weleckiego, zawiadamiającego o spoliczkowaniu Staszysa i Staszysa zawiadamiającego o napadzie na niego Weleckiego i skierowaniu sprawy tej do sądu. Oba wypadki, to znaczy zajście na ulicy i epitet w sądzie — znajdowały się ze sobą w związku przyczynowym.

Welecki stanął wczoraj przed sądem grodzkim w Wilnie, odpowiadając za zryną napad na Staszysa. W ujęciu oskarżonego, sprawa przedstawia się następująco: zajście na ulicy po procesie było epilogiem kilkuletniej walki p. Weleckiego ze Staszysem. W roku 1934 Welecki,

widząc w działalności Staszysa wiele błędów, napisał list do niego, poddając ostrej krytyce działalność Litewskiego Komitetu Narodowego w Wilnie. Staszys na ten list nie odpowiedział bezpośrednio, lecz odwołał się do Lit. Kom. Narodowego i spowodował uchwalenie odpowiedzi o treści, która uznawała zarzuty Weleckiego za bezpodstawne, a jego osobę za szkodliwą.

Welecki dowiedział się nieco później, że uchwała Komitetu nie była powzięta jednoznacznie, i że niektórzy nawet wypowiedzieli się przeciwko niej. W związku z tym Welecki wysłował list do „Lietu vos Aidas”, pisma Staszysa, jak określił przed sądem. W liście tym zakwestionował uchwałę Lit. Kom. Nar. co do jego osoby i oświadczył, że goiów jest przeprosić Staszysa, jeżeli zarzuty podniesione przez niego w pierwszym liście, okazały się nieprawdziwe. List ten redakcja „Liet. Aidas” zbyła niczym.

W czasie procesu dewizowego jeden z obrońców Staszysa, adw. Juchniewicz, zaproponował Weleckiemu, aby odwołał swój pierwszy list. Welecki na to się nie zgodził.

Podczas procesu, jak zaznaczyliśmy, z ust adw. Kowalskiego padło słowo — prowokator. Welecki wystąpił świadkiem adw. Kowalskiemu, który oświadczył wtedy, że wypowiadając to słowo powtarzał tylko opinię Staszysa. Słowo zaś to figuro wało wypisane ręką Staszysa na jednym z listów, załączonym do akt sprawy i wiązało się z nazwiskiem Weleckiego.

Wtedy Welecki chciał odwołać się do sądu obywatelskiego. Jego zastępca honorowy Witold Świeżewski, rozmawiał na ten temat z wileńskimi działaczami litewskimi. Usiłowania nie dały rezultatu, ponieważ organizacje litewskie oraz bardziej znane w społeczeństwie litewskim osoby zależały od Staszysa i nikt nie podjąłby się tej sprawy.

Na okoliczność tę zeznawał podczas wczorajszej rozprawy Świeżewski. Świadek ten użył w pewnym momencie pod adresem K. Staszysa zwrołu — „jako reprezentant rządu litewskiego”. Oskarżyciel prywatny, adw. Engiel zareagował na to, prosząc o wciągnięcie tych słów do protokołu.

Welecki nie mogąc szukać satysfakcji na drodze honorowej, zdecydował się na zniwagę czynną i, jak mówi, spoliczkował Staszysa w dniu 14 listopada ub. r. na rogu ulicy Wileńskiej i Mickiewicza.

Oskarżenie zaprzecza jednak stanowczo wersji spoliczkowania i twierdzi, że Welecki napadł na Staszysa, który ogłosił wystawę, stojąc pod ręką z żoną. Welecki, bojąc się prawdopodobnie słusznej, tegiej figury Staszysa, podskoczył z boczku i uderzył po ramieniu, a potem przedko oddalił się i podszedł do policjanta.

Przemówienia zarówno obrońcy, adw. Kownackiego, jak i oskarżyciela adw. Engla, trwały dość długo i były wygłoszone z dużym temperamentem.

Sąd skazał Weleckiego na 100 zł. grzywny. (Z.)

Mikulicz-Radecki skazany za zniesławienie swego b. nadleśniczego

Wczoraj Sąd Grodzki w Wilnie rozpatrzył sprawę Mikulicz-Radeckiego, męża właścicieli majątku Belmont w powiecie brławskim oskarżonego przez inż. Konstantego Labochę o zniesławienie.

Inż. Labocha pracował w majątku Belmont, posiadającym 25 tys. ha lasu, z początku jako nadleśniczy a potem jako pełnomocnik. Pewnego dnia Mikulicz-Radecki obrził inż. Labochę. To było przyczyną dobrowolnego ustąpienia ze stanowiska inż. Labochy.

Wkrótce po ustąpieniu inż. Labochy Mikulicz-Radecki skierował list do Ubezpieczalni Społecznej w Wilnie, donosząc o tym, że po odejściu inż. Labochy ujawniono nadużycia. Jakże nadużycia — tego list nie podawał. List ten pisany z myślą o wstrzymaniu inż. Labosze zaskładu ustawowego, jako bezrobotnemu, osiągnął swój cel. Ubezpieczalnia społeczna powiadomiła inż. Labochę, że będzie mogła powziąć decyzję o wypłacie zasiłku po rozprawie sądowej.

Inż. Labocha skierował więc sprawę do sądu, oskarżając Mikulicz-Radeckiego o zniesławienie.

Sąd pierwszej Instancji skazał Mikulicz-Radeckiego na 2 tygodnie aresztu i 200 złotych grzywny.

Wczoraj sąd drugiej Instancji karę tę zatwierdził. Mikulicz-Radecki tłumaczył się przed sądem m. in. tym, że słowo nadużycie nie może zniesławiać. Tak mu jakoby przebiegnął list do Ubezpieczalni Społecznej wytłumaczył adw. Andrejew. Wynika więc z tego, że Mikulicz-Radecki zasługiwał po rady adwokata co do treści inkryminowanego listu. Sąd był jednak innego zdania. (Z.)

Chleb pyłkowy potanieje o 1 grosz

W najbliższych dniach mają być obniżone ceny chleba pyłkowego o 1 grosz na kilogramie tj. z 34 gr za kg do 33. Zniżka cen chleba spowodowana jest zniżką cen mąki żytniej 65-procentowej.

W sprawie ustalenia nowych cen chleba pyłkowego ma się odbyć dziś konferencja w Starostwie Grodzkim z udziałem piekarzy.

KRONIKA WILEŃSKA

— Przewidywany przebieg pogody na dzień 19 stycznia 1938 r.

Po nocnych przymrozkach w ciągu dnia pogoda chmurna z rozpogodzeniami. Słabe wiatry zachodnie i północno-zachodnie. Temperatura w ciągu dnia nieco po wyżej zera.

DIŻURY APTEK:

Dziś w nocy diżurują następujące apteki: Sapożnikowa (Zawalna 41); Rodowicza (Ostrobramska 4); S-ów Augustowski (Mickiewicza 10); Narbutta (Św. Józefa 2) i Zasławskiego (Nowogródzka 89).

Ponadto stale diżurują następujące apteki: Paka (Aniokolska 42); Szanłyra (Legionów 10) i Zajczkowskiego (Witoldowa 22).

MIEJSKA

— Jutro posiedzenie Rady Miejskiej. We czwartek 20 stycznia odbędzie się kolejne plenarne posiedzenie Rady Miejskiej. Porządek dzienny obejmuje 16 punktów, m. in. dokonane zostaną wybory 4 członków Komisji Rewizyjnej na miejsce radnych endemicznych, którzy, jak już w swoim czasie donosiliśmy, demonstracyjnie rzekli się mandatu w Komisji Rewizyjnej. Z Komisji zgłosił wystąpienie radni: Reksć, Gliński, Byszewski i dr Gruzewski.

Na posiedzeniu tym odbędą się również wybory 12 członków Rady K. K. O. m. Wilna i 12 zastępców, oraz wybory 5 członków Komisji Rewizyjnej K. K. O. oraz 3 zastępców.

Rozpatrywany będzie również wniosek Magistratu o scałowaniu gruntów wiejskich, położonych w obrębie W. m. Wilna. Uchwalenie tego wniosku będzie miało duże znaczenie gospodarcze.

Przy sposobności warto zaznaczyć, że w obrębie W. m. Wilna znajdują się, aż 15 wsi: Kuprianiszki, Doly, Szeżkinia Góra i in.

— Magistrat zaciąga w K. K. O. pożyczkę na roboty drogowe. Zarząd Miejski rozpatrzył przygotowania do tegorocznej akcji inwestycyjnej. Poza kredytami uzyskanymi z Funduszu Pracy i szeregu projektowanych pożyczek, Magistrat zamierza wstawić do nowego budżetu na pozycje inwestycyjne po niższe sumy własne. M. in. Magistrat uchwalil zaciągnąć w Komunalnej Kasie Oszczędności m. Wilna krótkoterminową (na jeden rok) pożyczkę w wysokości 96.000 zł na przygotowanie materiałów do robot drogowych.

— Poszerzenie ulic Portowej i Derewnickiej. Magistrat na wiosnę r.b. zamierza przystąpić do poszerzenia i regulacji ulic Derewnickiej i Portowej. W tym celu na najbliższym posiedzeniu Rady Miejskiej będzie do magal się uchwały upoważniającej Zarząd Miejski do wykupienia względnie wywłaszczenia szeregu gruntów prywatnych, położonych przy tych ulicach.

— Błoto na ulicach miasta. Z powodu nagłej odwilży i deszczu, na ulicach miasta potworzyły się kałuże i błoto. Przejżdżające samochody i dorożki obryzgują błotem przechodniów. Na chodnikach pełno błota. Ściany domów zachłapane są brudnym śniegiem. Odwilż sprawiła, że znowu na ulicach można było obserwować sceny nieudzielnego meczenia koni, które na pozbawionych śniegu jezdniach daremnie wyteżały sily, by uciągnąć ciężko naładowane sanie. Mimo odwilży przedmięcia posiadają jeszcze względnie dobrą sanna.

— Rozbiórka mostu drewnianego na Wilii. Magistrat przystąpił do rozbiórki mostu

drewnianego wybudowanego prowizorycznie obok mostu zwierzyńskiego na czas remontu.

Rozbiórka mostu potrwa kilka dni.

SPRAWY SZKOLNE

— Kurator Okręgu Wileńskiego p. Godecki w dniu 19 bm. powrócił z Warszawy i objął urządowanie.

GOSPODARCZA.

— Specjaliści buchalterzy mają współdziałać z urzędnikami skarbowymi. Do urzędów skarbowych przydzielono specjalistów księgowych. Buchalterzy współdziałać mają z urzędnikami skarbowymi przy kontroli wymiarów podatków, obrotów przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych itp.

ZEBRANIA I ODCZYTY.

— Pierwsze Posiedzenie Naukowe Wileńskiego T-wa Lekarskiego odbędzie się w środę dnia 19 bm. o godz. 20 w lokalu Towarzystwa przy ul. Zamkowej 24. Na porządku dziennym pokazy cborych oraz referaty: prof. dra T. Pawłasa i dra Łobzy.

— Zebranie Wydziału I Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie odbędzie się w piątek 21 bm. o godz. 19 w lokalu Seminarium Polonistycznego USB (Zamkowa 11). Na porządku dziennym: 1) referat dr Walentyny Horoszkiewiczówny „Etyka Towiańskiego”, 2) sprawy bieżące. Wstęp dla członków i wprowadzonych gości.

— Czwartek Dyskusyjny ZPOK. Zagadnienie i realizacja spółdzielczości stają się zjawiskiem coraz bardziej dominującym na najrozmaitszych terenach współczesnego życia. Na ten ciekawy temat mówić będzie na najbliższym „Czwartku Dyskusyjnym” w dn. 20 bm. w Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet (ul. Jagiellońska Nr. 3/5) p. Jadwiga Sochacka — instruktorka Ligi Kooperatystek. Tytuł odczytu brzmi: „Spółdzielczość jako droga do niezależności gospodarczej Polski”. Wstęp wolny. Goście mile widziani. Początek o godz. 7 wieczorem.

— 327 Środa Literacka. W dniu 19 bm. dr Ksawery Piwocki, konserwator wileński, wygłosi interesujący odczyt z przeżyciami pt. „Życie i dzieło van Gogha”. Początek o godz. 20.15.

Ze ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEŃ

— Sodalicja Marińska Intelektualnej Męskiej w Wilnie podaje do wiadomości, że diżury członków zarządów odbywają się we środy każdego tygodnia od godziny 18 do 19 w lokalu sodalicyjnym: Zamkowa 8, I piętro.

Uprasza się wszystkich sodalisów oraz osoby interesujące się ruchem sodalicyjnym o zgłaszanie się pod powyższym adresem.

RÓŻNE

— Wycieczka do Warszawy P. T. K. w dniach 20—23 stycznia. Udział 14 złotych. Zapisy w „Orbisie”.

— T-wo Przyjaciół Ogrodo Zoologicznego w Wilnie składa tą drogą serdeczne podziękowanie za otrzymane ostatnio cenne dary, mianowicie: 1) Panu Staroście Wł. Wiezbickiemu ze Szczuczyna Nowogródzkiego za piękną okaz dzikiej gęsi; 2) Pani Celinie Nowickiej z Wilna za niezwykły 3,5 mtr. wysokości kaktus (Cereus); 3) Pani Dr Zofii Kuncewiczównie z Wilna za piękną Opuntię, — z których to okazów korzystać będzie młodzież szkół wileńskich przy nauczaniu przyrody.

— 4200 płatników Itczy gmina żydowska w Wilnie. Podług dokonanych obecnie obliczeń, wileńska wyznaniowa Gmina Żydowska liczy 4200 płatników podatku gminnego. Wpływ z tego podatku wynosi 320.000 zł.

RADIO

ŚRODA, dnia 19 stycznia 1938 r.

6.15 Pieśń poranna. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka z płyt. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka z płyt. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Przerwa. 11.15 Audycja dla szkół. 11.40 Klawesyn i organy. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Wiadomości z miasta i prowincji. 13.05 Chwilka litewska w języku litewskim. 13.15 Koncert symfoniczny 14.00 Nowości muzyki lekkiej. 14.25 „Falszywa kuropatwa” — nowela Klemensa Junoszy. 14.35 Muzyka popularna. 14.45 Przerwa. 15.30 Wiadomości gospodarcze. 15.45 „Karol Lindbergh — twórca nowej epoki w lotnictwie” — pogadanka dla dzieci starszych. 16.00 Uczmy się mówić. 16.15 Koncert rozrywkowy. 16.50 Pogadanka. 17.00 Lotnictwo w wojnie przeszłości — odczyt. 17.15 Recital wiolonczelowy Romana Pulikowskiego. 17.50 „Znaczenie zabiegów kulturalnych dla higieny odżywiania” — odczyt. 18.00 Wiadomości sportowe. 18.10 „Białystok — to nie tylko przemysł” — felieton Zygmunta Klaczyńskiego. 18.20 „Ach! Och! — czyli humor Wilna” — audycja słowno-muzyczna w opr. Elżbiety Minkiewiczówny. 18.50 Program na czwartek. 18.55 Wileńskie wiadomości sportowe. 19.00 „Opowiadanie o Janku” — fragment z powieści „Młodość Jasia Kunefala” Stanisława Piętaka. 19.20 Pieśni dziecięce Stanisława Kazury. 19.35 „Bronisław Trentowski” — odczyt. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 „Najprostsze formy muzyki” — pogadanka Witolda Rudzińskiego z ilustracjami z płyt. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka. 21.00 Koncert Chopinowski w wyk. Artura Hermelina. 21.45 „Piękno mowy polskiej” — kwadrans poezji. 22.00 Koncert rozrywkowy. 22.50 Ostatnie wiadomości i komunikaty. 23.00 Tańczerka. 23.30 Zakończenie programu.

CZWARTEK, dnia 20 stycznia 1938 r.

6.15 Pieśń poranna. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka z płyt. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Przerwa. 11.15 „Po kołędzie” — poranek szkolny. 11.40 Melodie Prowancji. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Wiadomości z miasta i prowincji. 13.05 „Gospodyni wiejska - społeczniczka” — pogadanka Ireny Durejkowej. 13.15 Koncert żywey. 14.25 „Falszywa kuropatwa” — nowela Klemensa Junoszy. 14.35 Muzyka popularna. 14.45 Przerwa. 15.30 Wiadomości gospodarcze. 15.45 Wędrowki muzyczne — Niemcy II. Klasyce — audycja dla młodzieży Zofii Ławęskiej. 16.15 Nasze tańce. 16.50 Pogadanka aktualna. 17.00 Wiedza i książka: „Działalność naukowa prof. Odo Bujwida” — odczyt. 17.15 Recital skrzypcowy Bernharda Lessmana. 17.50 Poradnik i wiadomości sportowe. 18.10 Pogadanka radiotechniczna — Mieczysława Galskiego. 18.20 Dzieci Wilna śpiewają pieśni ludowe. 18.40 „Z czego się śmieją Amerykanie” — felieton Zabko-Potopowicza. 18.50 Program na piątek. 18.55 Wileńskie wiadomości sportowe. 19.00 W setną rocznicę Jana Lema — audycja literacko-muzyczna. 19.30 Recital śpiewaczy Ady Hecht. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Koncert rozrywkowy. 20.45 Dziennik wieczorny i pogadanka aktualna. 21.45 „Anelli” — fragment Juliusza Słowackiego. 22.00 Koncert kameralny. 22.50 Ostatnie wiadomości i komunikaty. 23.00 Tańczerka. 23.30 Zakończenie programu.

TEATR I MUZYKA

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE.

—Dziś, w środę dnia 19 stycznia o godz. 8.15 wieczorem odbędzie się jedyny koncert fortepianowy sławnego pianisty Aleksandra Unłuskiego — laureata Międzynarodowego Konkursu Pianistów im. Fr. Chopina w Warszawie. W programie utwory kompozytorów: Bacha, Liszta, Chopina, Schumanna, Brahmsa, Debussy'ego. Ceny specjalne. Konserwatorium Muz., Instytut Muz. i Akademicy korzystają ze zniżki za okazaniem legitymacji.

— Jutro w czwartek o godz. 6.15 wiecz. po raz ostatni „Jan”, o godz. 9 wiecz. koncert tenora opery wiedeńskiej — Leonida Zachodnika. Ceny specjalne.

— Dnia 27 stycznia o godz. 9 wiecz. koncert Mieczysława Munza — fortepian.

— Premiera w Teatrze na Pohulance. W piątek dnia 21 stycznia o godz. 8.15 wiecz. premiera doskonałej komedii E. Scribe'a pt. „Szklanka wody” z udziałem p. JADWIGI ZAKLICKIEJ — artystki teatrów T. K. K. T. w Warszawie.

Wino bez mięsa koszernego

Wczoraj na rzeźni miejskiej wybuchł strajk żydowskich rzeźników rytualnych. Powodem strajku jest podwyższenie przez gminę wyznaniową ceny za ubój rytualny o 2 zł na szlucze bydła.

Rzeźnicy twierdzą, że ceny mięsa koszernego i tak są zbyt wysokie, skutkiem czego coraz mniej Żydów kupuje mięso koszernie. Podwyższenie zaś cen za ubój spowodować musi jeszcze większy wzrost tych cen.

Echa radiowe Wileński numer „Anteny”

Ostatni numer Anteny, poświęcony jest całkowicie Rozgłośni Wileńskiej z okazji dziesięciolecia. Artykuł wstępny pt. „Dzie się lat Rozgłośni Wileńskiej” (wczoraj i dziś), pióra T. Łopalewskiego, daje ogólny przekrój pracy Rozgłośni w przeciągu osłnżanego dziesięciolecia. Zbigniew Kopałko bilansuje twórczość literacką przed mikrofonem wileńskim w art. pt. „Bilansujemy”. O stałą orkiestrę symfoniczną w Wilnie słusznie walczy p. Ł. P. O. audycjach dla wsi pisze p. Jan Pągowski. Wspomina z lubością dawne dzieje kukułczego rodu T. Bujnicki itd. Summa summarum numer cenny i treściwy. Przyjaciel R. W. schowa z pewnością Antenę na pamiątkę i uczyni dobrze.

Brakuje w tym numerze Anteny przeglądu sportowego. Sport jest poważną pozą życia w życiu każdej rozgłośni. Miejmy nadzieję, że coś o sporcie przedmikrofonowym w Wilnie ukaże się w następnych numerach Anteny.

Jeżeli chodzi o samą uroczystość dziesięciolecia, to mamy do zanotowania całą szereg pozytywnych jubileuszowych. Były i popularne i literackie i dla swoich i dla cudzych. Najlepiej wypadł przegląd pozycji wileńskiej w opracowaniu Józefa Maślisińskiego.

Ocena całego dziesięciolecia przekracza oczywiście ramy kilkudziesięciowiezowej recenzji. Można jedynie z radością podkreślić nie tylko wielki wzrost abonentów (z tysiąca do przeszło 50 tys.) ale i wielki wzrost kontaktów ze słuchaczami. Dawno już minęły te czasy, kiedy nasz właściciel słuchał radia z rozdźwięwaną gębą. Dziś gada do mikrofonu i to gada śmiało. Wiele różnych Korkorzysek przewijają się przez studio. Niedługo tysiąc dzieciaków śpiewał chóralnie przed czarno dziejską skrzyneczką mikrofonu. Warunki i Adwerki stały się już własnością wsi i miasteczek. Mołodeczna, Troki, Budstawa — naganiają Lidy, Wołkowyski, Oszmiany. Słowem ruch w interesie. A to w każdym interesie grunt.

Oby przyszłe dziesięciolecie doprowadziło czterech abonentów co najmniej do 500 tysięcy, a wstępy naszych wsi i miasteczek do 1000. Wszelkiego najlepszego!

HOTEL „ST. GEORGES” W WILNIE
Pierwszorzędný — Ceny przystępne
Telefony w pokojach

Dejcz symuluje obłęd erotyczny

Napadu na Pośpieszce dokonał w celach rabunkowych

Antokol wciąż jeszcze żyje pod wrażeniem krwawego czynu bezrobotnego Hilela Dejczy który, jak donosiliśmy, wtargnąwszy do mieszkania właścicielki sklepu spożywczego na Pośpieszce, R. Lasowej, ciężko poranił ją i służącą, po czym sam oddał się w ręce policji.

Zeznania Dejczy, Lasowej oraz dziwnie zachowanie się sprawcy napadu na razie nasunęły przypuszczenia, że jest on psychicznie chory i dokonał krwawego czynu na tle obłędu erotycznego. Wczoraj jednak w sprawie tej zaszedł nieoczekiwany zwrot pozwalający przypisać, że Dejcz symuluje obłęd, celem uniknięcia surowszej kary za usiłowanie dokonania podstępnego morderstwa rabunkowego.

Otóż wczoraj odzyskała na chwilę przytomność jedna z ofiar napadu, Wiktoria Wyszkońska. Policja przesłuchała ją. Wyszkońska stwierdziła z całą stanowczością, że Dejcz nigdy nie zalecał się do niej i że ona go nie spoliczkowała. Opowiedziała, że w chwili gdy właścicielka sklepu wyszła do sąsiedniego pokoju celem wymiany 50 zł banknotu, Dejcz napadł ją z tyłu i uderzył nożem w głowę. Gdy cios nie okazał się śmiertelny, Dejcz usiłował ją dobić, zadając razy na oślep, jeden za drugim.

Zeznania Wyszkońskiej, która znowu po złożonych zeznaniach straciła przytomność i walczy ze śmiercią, oraz szereg innych okoliczności pozwoliły policji zrekonstruować przebieg napadu.

Lasowa, zam. wraz z mężem na krańcu Pośpieszki, uchodzi za zamożną kobietę. Dejcz w swoim czasie pracował u Lasowej i wiedział, że starszuskowie zwykle po skończonym dniu pracy, przebywają w mieszkaniu samotnie, bowiem sklepowa o 8 wieczór wychodzi. W niedzielę służąca ma wychodzić. Dlatego też Dejcz uplanował dokonanie napadu w niedzielę o godz. 9 rano, sądząc, że ani sklepowej ani służącej

nie będzie. Nieoczekiwana obecność służącej pokrzyżowała jego plany. Znalazłszy się sam na sam ze służącą usiłował ją zamordować, zaś następnie planował zamordować Lasową i jej męża. Wszczęły jednak przez ranne kobiety alarm zmusił go do zaniechania rabunku i salwowania się ucieczką.

Przypuszczalnie Dejcz miał kompana, który finansował wyprawę, gdyż nie

pomyślenia jest, by bezrobotny włóczęga posiadał 50 zł.

Stwierdzono ponadto, że Dejcz zgłosił się na posterunek policji w 40 minut po wypadku. Przewidział, że policja wpadnie na jego trop. Postanowił wobec tego dobrowolnie zgłosić się i symulować napad na tle obłędu erotycznego.

Wczoraj wieczorem Dejcz przesłano do więzienia Łukieskiego. (c).

Kurjer Sportowy

W sobotę mistrzostwa narciarskie Wilna

Wil. Okr. Zw. Narc. otrzymał oficjalną propozycję od „Latvijas Ziemas Sporta Savieniba” rozegrania meczu narciarskiego Ryga—Wilno. Łołyse meczu jednak rozegrać spotkanie w terminie 22 i 23 stycznia. Wiemy, że w tych dniach odbędą się mistrzostwa indywidualne Wilna, przeto związek wileński wystosował pismo, że propozycje Łołyse zostały przyjęte i że Wilno z chęcią wyśle swych czołowych zawodników do Rygi, ale do omówienia pozostaje sprawa terminu. Włhiianie chcą mecz rozegrać 29 i 30 stycznia.

Łołyse twierdzą, że mają poważne przeszkody natury organizacyjnej w przesunięciu terminu tych zawodów, bo ich związek sportów zimowych obchodzi akurat 15-lecie swego istnienia. Na jubileusz do Siguldy pod Rygą zaproszeni zostali m.in. narciarze z: Finlandii, Estonii, Litwy, no i z Wilna. Ostaleczna odpowiedź ma nadejść do Wilna w piątek rano. Trzeba przypuszczać, że Łołyse dołożą starań, żeby jednak jubileusz mógł odbyć się z udziałem narciarzy wileńskich. W liście swoim do Wilna piszą oni, że chcieliby bardzo widzieć u siebie Mariana Orlewicza, mistrza akademickiego Polski. W tym kierunku ze strony Wilna poczynione zostaną starania, żeby ściągnąć Orlewicza i w ten sposób zasilic skład reprezentacji Wilna.

Reprezentacja Wilna ustalona zostanie za raz po mistrzostwach indywidualnych okręgu. Mistrzostwa, jak już informowaliśmy, odbędą się 22 i 23 stycznia.

Konkurencje biegowe, a więc bieg na 18 m i bieg pań na 8 km, odbędą się na Karoliniec. Start i meta mieścić się będą przy Szkole Ogrodniczej. Bardzo to dobrze, że

narciarze nasi odstąpili nieco od tradycji i przenieśli się z Rowów Sapiężyńskich w mniej znany teren — na Karolinki. Przyczyni się to niewątpliwie do spopularyzowania sportu narciarskiego w tej dzielnicy miasta.

Na Zwierzyniecu bardzo rzadko są organizowane zawody narciarskie. Zawodnicy mieć więc będą mało znany teren. Trasa będzie urozmaicona, a okoliczna ludność pierwszy raz przyglądać się będzie poważnej walce zawodników. W tym miejscu trzeba zwrócić się z apelem do wszystkich mieszkańców osiedli przez które przebiegać będzie trasa, żeby nie wyjmowali ze śniegu chorągiewek, oznaczających trasę.

Po ostatnich wynikach, uzyskanych przez narciarzy wileńskich we Lwowie a i u nas w Wilnie, trudno jest powiedzieć, który z naszych asów odniesie zwycięstwo. W każdym bądź razie tytuł mistrzowski broniony jest przez Czesława Łabucia z Ogniska, a w biegu pań faworytką będzie Halina Ławrynowiczówna. W konkurencji panów poziom będzie niewątpliwie bardzo wyrównany i wysoki. Decydująca walka o pierwsze miejsce powianna rozegrać się między Łabuciem, Zajewskim, Juszczyńskim, Starkiewiczem, Stefanowiczem i Pimpickim. W biegu pań rywalkami będą: Ławrynowiczówna, Poniżowkinówna i Burhardtówna.

Jeżeli chodzi o bieg złożony, to znaczy o konkurs skoków i bieg na 18 km o pierwsze miejsce walczyć będą Zajewski z Kelmem. Coś do powiedzenia mieć będzie również Pietrow. Ciekawi jesteśmy, jak wypadnie start zawodnika AZS Burdy, który pierwszy raz ma wziąć udział w mistrzostwach wileńskich.

Wiadomości radiowe

ŻYCIE KULTURALNE BIALEGOSTOKU.

O Białymstoku zwykło się mówić przez waznie, jako jednym z centrów przemysłowych Polski. Z telefonu Zygmunta Klaczyńskiego dowiemy się, że istnieje tam stosunkowo żywy ruch kulturalny, działa Koło Miłośników Historii, Literatury i Sztuki, odbywają się imprezy artystyczne. Ciekawe te rzeczy usłyszymy w środę 19 stycznia o godz. 18,10 z wileńskiego studia.

HUMOR WILNA.

Dużo się dzisiaj słyszy o upadku humoru i o tym, że „dawniej było lepiej”. Jak dawniej istotnie było w tej dziedzinie dowiemy się z retrospektywnej audycji radiowej w środę, 19 stycznia o godz. 18,20 pt. „Ach! i Och! — czyli humor Wilna”. Będzie tam zresztą mowa nie tylko o „Achu” czy „Ochu” z czasów dawniejszych, lecz i o późniejszych rzeczach, a więc szopkach akademickich, „Smorgoni” itp. Opracowała audycję Elżbieta Minkiewiczówna.

KINA I FILMY

KOŚCIUSZKO POD RACŁAWICAMI.

„Helios”
Film bardzo reklamowany i to psuje wrażenie. Bo gdyby nie nadmierne reklamy (która każe spodziewać się niezwykłości) widz mógłby ze spokojem ducha stwierdzić, że za prezentowane mu obrazy historyczne „pod macerowany” nieuniknionym w Polsce romansom i że ten obrazek, owszem, robi dobre wrażenie. Autorzy filmu włożyli wiele staranności w opracowanie strony historycznej filmu. Sceny mieszczańskie, żołnierskie, oraz batalistyczne ogląda się z prawdziwym zainteresowaniem. Reżyserował film Leites, nie wątpliwie najlepszy z tych, którym wolno coś w polskim filmie reżyserować (autor „Dziewcząt z Nowolipiek”, najlepszego dotąd filmu polskiego). Niepotrzebnie tylko tak bardzo związał się z wszelkimi znanymi obrazami dotyczącymi insurekcji kościuszkowskiej. Kościuszek na rynku, Kościuszek z szabłą, święcenie kos — wszystko, co ktokolwiek na ten temat namalował zostało pokazane. Inna rzecz, że grający Kościuszkę Białoszczyński jest tak znakomicie ucharakteryzowany, że wrażenie wywiera wprost niepokojące. Jak by portret ożył i przemówił.

Nowość! Cud techniki w dziedzinie odbiorników bateryjnych. **Nowość!**
Długo oczekiwana niedoścignionej jakości 7-obwodowa superheterodyna PHILIPSA 4-38 B. na rok 1938 już jest do nabycia w firmie
Braci S. i M. LWOWICZ
SKŁAD PRZYBORÓW ELEKTROTECHNICZNYCH,
— RADIOWYCH, ROWERÓW I MOTOCYKLI. —
Baranowicze, ul. Szeptyckiego 52, tel. 104
(vis-à-vis Pomnika Nieznanego Żołnierza)

Królowa przedmieścia

Piękny polski film dla wszystkich
Czarujący dodatek kolorowy

HELIOS Kościuszk pod Racławicami

Ceny normalne
Nad program: Atrakcja kolorowa i aktualna. Początek o godz. 4—6—8—10—15

CASINO Jej pierwszy bal

(Un Carnet de bal)
Harry BAUR, Marie Bell, Pierre Blanchard i inni. Nad program: DODATKI

Kino MARS Rycerz Pustyni

Kolosalne powodzenie. Sensacyjno-egzotyczny dramat, którego akcja toczy się na Saharze
Piękny kolorowy nadprogram

SWIATOWID ZBRAJKA

Chrześcijańskie kino Pierwszy raz w Wilnie wspaniały aktualny film przeciw-szpiegowski
W rolach głównych asy ekranu: Lida Baarowa i Willi Birgel. Baczność! Szpieg węszyć
Nad program: Aktualia Początki seansów 5, 7 i 9 W niedz. i święta od 1-ej

OGNISKO „Dyplomacyjna żona”

Dziś. Polska komedia muzyczna
W rolach głównych: Grossówna, Cwiklińska, Żelichowska, Żabczyński, Znicz i inni
Nad program UROZMAICONE DODATKI. Początek seans. o 4-ej, w niedz. i św. o 2-ej.

Ogłoszenie

Urzędu Wojewódzkiego Wileńskiego

z dnia 4 stycznia 1938 r.
w sprawie mienia opuszczonego.

Urząd Wojewódzki z mocy art. 9 ustawy z dnia 2 lipca 1937 r. o likwidacji mienia opuszczonego (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 405) podaje do wiadomości publicznej, że na wniosek Urzędu Wojewódzkiego Wileńskiego Sąd Okręgowy w Wilnie wszczął postępowanie likwidacyjne w stosunku do następującego mienia opuszczonego:

Postanowieniem z dnia 30 XI. 1937 r. Nr akt Sądu Z. 5856/37 Aleksandrowicza Pawia — Wilno, ul. Brzeg Antokolski Nr. 6.

Postanowieniem z dnia 16 XI. 1937 r. Nr akt Sądu Z. 6568/37 Lindenstremia Włodzimierza, Szeferowej Eugenii, Kopaczowej Wierzy — Wilno, ul. Mickiewicza 33, ul. 3-go Maja 7.

Postanowieniem z dnia 14 XII. 1937 r. Nr akt Sądu Z. 6716/37 Kucharo Antoniego — Wileńskie, gm. hruzdowskiej, pow. postawskiego.

Postanowieniem z dnia 14 XII. 1937 r. Nr akt Sądu Z. 6328/37 Lacha Aleksandra — Wileńskie, gm. pluskiej, pow. brastawskiego.

Postanowieniem z dnia 14 XII. 1937 r. Nr akt Sądu Z. 6150/37 Strachla Jana — wieś Przechody, gm. krewskiej, pow. oszmiańskiego.

Postanowieniem z dnia 10 XII. 1937 r. Nr akt Sądu Z. 6792/37 Bruna Izabela — Wilno, ul. Nowogrodzka Nr. 18.

Postanowieniem z dnia 30 XI. 1937 r. Nr akt Sądu Z. 5780/37 Borowskiego Antoniego — wieś Mało — Mieżany, gm. i pow. święciańskiego.

Postanowieniem z dnia 30 XI. 1937 r. Nr akt Sądu Z. 6032/37 Zeeland Wierzy — m. Nowa Wilejka, ul. Zamkowa 5.

Postanowieniem z dnia 14 XII. 1937 r. Nr akt Sądu Z. 6340/37 Załkand Masi — m. Smorgonie, ul. Wileńska Nr. 42.

Postanowieniem z dnia 30 XI. 1937 r. Nr akt Sądu Z. 5792/37 Ajzenstata Dawida — m. Smorgonie, ul. Mickiewicza.

Postanowieniem z dnia 30 XI. 1937 r. Nr akt Sądu Z. 6148/37 Nr akt Sądu Gawryłyka Ignacego — wieś Kulgaje, gm. prozo, rockiej, pow. dziśnieńskiego.

Postanowieniem z dnia 30 XI. 1937 r. Nr akt Sądu Z. 5908/37 Tymieńskiego Hipolita — Włdze, gm. wileńskiego.

Postanowieniem z dnia 14 XII. 1937 r. Nr akt Sądu Z. 6102/37 Bieneszewicza Dmitra — Wilno, ul. Zwierzyniecka 39.

Postanowieniem z dnia 21 XII. 1937 r. Nr akt Sądu Z. 8242/37 Szyszmanowej — Małuk Marii — Wilno, ul. Subocz Nr. 21.

Postanowieniem z dnia 14 XII. 1937 r. Nr akt Sądu Z. 6332/37 Kudalenki Jakuba — m. Święciany, ul. 3-go Maja 74.

Rada Spółki Akcyjnej pod firmą „Wileński Prywatny Bank Handlowy Sp. Akc.”

W niniejszym zawiadomieniu pp. Akcjonariuszów zgodnie z §§ 27 i 28 Statutu Banku, że w dn. 1 lutego 1938 roku o godzinie 6 po południu, w lokalu Banku w Wilnie, przy ulicy Ad. Mickiewicza Nr. 8, odbędzie się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego. 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok 1937, podział zysków i udzielenie Radzie i Dyrekcji absolutorium. 3) Zatwierdzenie preliminarza wydatków na rok 1938. 4) Ustalenie wynagrodzenia dla władz Banku z wyboru. 5) Wybory członków Rady i Komisji Rewizyjnej. 6) Wolne wnioski. Akcjonariusze życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, zechcą złożyć w Dyrekcji Spółki Akcyjnej w Wilnie, swoje akcje lub dowody depozytowe o złożonych na przechowanie akcjach w instytucjach kredytowych, najpóźniej do dnia 24 stycznia 1938 roku, do godziny 12 w południe (§ 24 Statutu). Uposażenie na prawo głosu w formie listu winno być złożone w Dyrekcji Banku nie później jak na trzy dni przed dniem Walnego Zgromadzenia.

LEKARZE

DOKTOR MED.
J. Piotrowicz-Jurczenkowa
Ordynator Szpitala Sawicz Choroby skórne, weneryczne i kobiece, ul. Wileńska Nr. 34, tel. 18-66. Przyjmuje od 5—7 wiecz.

AKUSZERKI

AKUSZERKA
Maria Laknerowa
przyjmuje od godz. 9 rano do godz. 7 wiecz. — ul. Jakuba Jasińskiego 1a—3, róg ul. 3-go Maja obok Sądu.

LOKALE

WYDZIERZAWIA się sklep z urządzeniami. Nowo-Wilejka, ul. 3 Maja Nr. 4 m. 2.

POSZUKUJE 2 pokojowego mieszkania z kuchnią i wygodami. Oferty pod „Mieszkanie”.

RÓŻNE

UWAGA! Zamieniamy zużyta mięską garderobę na najmłodniejsze pierwszorzędną męską bieliznę. W. Pohulanka Nr 14 m. 24, tel. 19.00 od 8—10 i 3—6.

Za obrazę starosty

Właściciel majątku Obodowce, w pow. wilejski Mieczysław Bohdanowicz dopuścił się obrazy starosty za co sąd skazał go z art. 132 i 256 na trzy miesiące aresztu i 1000 złotych grzywny.

Rzemiosło polera T-wo Pomocy Polonii Zagraniczoj

17 bm. pod przewodnictwem p. Piotra Hermanowicza odbyło się miesięczne Informacyjne zebranie Związku Rzemieślników Chrześcijan, na którym zostały wygłoszone dwa referaty. Red. Ostrowski Janusz wygłosił referat o potrzebach szkolnictwa polskiego za granicą w związku z mającym się wkrótce odbyć tygodniem zbiórki na szkolnictwo polskie za granicą. Po tym referacie zebranie uchwaliło założyć przy cechach Koła Popierańia T-wo Pomocy Polonii Zagranicznej w celu przyczynienia się do rozpowszechnienia oświaty polskiej wśród rodaków za granicą.

Referat o przewrocie narodowym w Rumunii wygłosił p. Gliński.

Następnie omawiano sprawy podatku we oraz nowelizację ustawy przemysłowej dotyczącej rzemiosła. Przy omawianiu tych spraw wywiązała się dyskusja.

W przededniu strajku szwaczów chałupników?

Ostatnio znowu wynikł załag pomiędzy szwaczami chałupnikami, pracującymi dla żydowskich sklepów obuwiarskich, a właścicielami tych sklepów. Tło załargu jest ekonomiczne. Szwacy domagają się podwyższenia zarobków oraz korzystania z ubezpieczeń społecznych na koszt pracodawców.

Onegdaj w lokalu Związku kupców Żydowskich przy ul. W. Pohulanka 5 odbyła się konferencja z udziałem delegatów szwaczów, która nie dała jednak pozytywnego wyniku, wobec czego zachodzi możliwość strajku.

DOKTOR
J. Szapiro
choroby kobiece i wewnętrzne
przyjmuje w godz. 11—1 i 16—19.
Nowogród, Grodzieński Zaulek Nr 3
(naprzeciwko poczty).

Popierajcie Przemysł Krajowy!

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Konto P.K.O. 700.312. Konto rozrachun 25, Wilno 1
Centrala — Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4.
Redakcja: tel. 79—godziny przyjęć 1—3 po południu
Administracja: tel. 99—czynna od godz. 9.30—15.30
Drukarnia: tel. 3-40. Redakcja rękopisów nie zwraca.

Oddziały: Nowogród, ul. Bazylińska 35
Lida, ul. Górnańska 8, tel. 166
Baranowicze, ul. Ułańska 11
Przedstawiciele: Kleck, Nieśwież, Słonim,
Szczuczyn, Stołpce, Wołożyn, Wilejka, Grodno,
3-go Maja 6

CENA PRENUMERATY miesięcznej: z odnoseniem do domu w kraju — 3 zł., za granicą 6 zł. z odbiorem w administracji zł. 2,50, na wsi, w miejscowościach, gdzie nie ma urzędu pocztowego ani agencji zł. 2,50

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetr. przed tekstem 75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem 30 gr., drobne 10 gr. za wyraz, kronika redakc. i komunikaty 60 gr. za wiersz jednoszp. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe tabelaryczne 50%. Układ ogłoszeń w tekście 5-cio linowy, za tekstem 10-linowy. Za treść ogłoszeń i rubrykę „nadesłane” redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca. Ogłoszenia są przyjmowane w godz. 9.30—16.30 i 17—19